

677

UCHWAŁA Nr 258/09/V RADY MIASTA PUSZCZYKOWA

z dnia 16 grudnia 2009 r.

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2009 – 2012

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 ze zmianami) oraz art. 87 ust. 1, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami) Rada Miasta Puszczykowa uchwala, co następuje:

§1. Przyjmuje się do realizacji program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowa na lata 2009-2012 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Puszczykowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący
Rady Miasta
(-) *Marek Błajecki*

**GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
DLA MIASTA PUSZCZYKOWO NA LATA
2009 - 2012**

Spis treści

1. Wstęp
- 1.1. Postanowienia ogólne
- 1.2. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
- 1.3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego
- 2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa
- 2.1.1. Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego
- 2.1.2. Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
- 2.1.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z wojewódzkim programem opieki nad zabytkami (program w trakcie opracowania)
- 2.1.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym (opracowania szlaków turystycznych itp.) oraz inne uwarunkowania zewnętrzne
3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy wpisane do rejestru zabytków

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych – gminna ewidencja zabytków (w jej skład wchodzi także obiekty wpisane do rejestru zabytków)

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy

3.4. Krajobraz kulturowy

3.5. Zabytki archeologiczne

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego

4.1.1. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Puszczykowa

4.1.3. Zabytki ruchome

4.1.4. Zabytki archeologiczne

4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

4.3. Wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

4.4. Wynikające ze „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004 – 2013” oraz „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2010 – 2020”

4.5. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta – ogrodu

6.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków

6.3. Działania w zakresie odnowy zabytków

6.3.1. Pomoc właścicielom zabytków w uzyskaniu zewnętrznego finansowania opieki nad zabytkami

6.3.2. Pomoc ze środków własnych właścicielom obiektów zabytkowych w zakresie finansowania opieki nad zabytkami

6.3.3. Działania w zakresie odnowy zabytkowych cmentarzy

6.3.4. Edukacja i promocja zabytków na terenie gminy

6.4. Rozpoznanie perspektyw tworzenia parków kulturowych na terenie gminy

6.5. Cele i założenia ochrony stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych z terenu Puszczykowa

czykowa

6.6. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5

7. Podział na obszary, projekty, zadania

a) Rewitalizacja najcenniejszych obszarów w skali urbanistycznej

b) Rewitalizacja najcenniejszych założeń willowych z ogrodami oraz dawnych budynków użyteczności publicznej (pensjonatów, gasthausów, sanatoriów, dworców kolejowych)

8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami (określa gmina z zakresu: instrumentów prawnych, instrumentów finansowych, instrumentów społecznych oraz koordynacja i kontrolna

9. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

11. Załączniki

1. Wstęp

Obecna przestrzeń miasta Puszczykowo jest silnie zdeterminowana przez jego położenie geograficzne i otaczające walory przyrodnicze oraz charakter pierwotnej zabudowy, jaka zaczęła tu powstawać od końca XIX wieku. Stąd obraz miasta jest zupełnie inny niż pozostałych miasteczek w Wielkopolsce. Otoczenie Wielkopolskiego Parku Narodowego i zasoby przyrodnicze oraz walory środowiskowe szczególnie sprzyjały do tej pory rozwojowi funkcji letniskowych i rekreacyjnych Puszczykowa i na pewno w tym miejscu pozostaną. W tym otoczeniu lokuje się zabytkowa zabudowa letniskowa. Na obecny kształt Puszczykowa wpłynął wielki ruch wycieczkowy, jaki zaczął się intensyfikować na przełomie XIX i XX wieku. Wpływ na to zjawisko miały następujące czynniki związane z położeniem i warunkami przyrodniczymi okolicy: niewielka odległość od Poznania, dogodny połączenie kolejowe, położenie w bezpośrednim sąsiedztwie lasów, rzeki Warty, jezior – Góreckiego, Jarosławieckiego. Sprzyjało to rozwojowi turystyki pieszej, a licznie powstające restauracje oraz pensjonaty zapewniały właściwą bazę dla jej rozwoju. Okolica ta także miała dogodne warunki przyrodnicze, sprzyjające leczeniu chorób płuc oraz układu krążenia.

Planowe i rozważne działania władz miejskich pozwolą na zachowanie tego pierwotnego i wyjątkowego charakteru miasta – ogrodu, a także powstrzymanie degradacji i samowolnych przebudów zabytkowej zabudowy letniskowej.

1.1. Postanowienia ogólne

Ileokroć w niniejszym programie mowa jest o:

a) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami).

b) Gminie – rozumie się przez to miasto Puszczykowo.

c) Mieście – rozumie się przez to miasto Puszczykowo.

d) Programie – rozumie się przez to Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo na lata 2009 – 2012.

e) Konserwatorze – rozumie się przez to Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

f) Studium – rozumie się przez to Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Puszczykowa uchwalonym w dniu 15.06.1998 r.

1.2. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami ma na celu poprawę stanu zachowania miejskiego środowiska kulturowego. Środkiem do tego prowadzącym jest ustalenie w tym programie uwarunkowań dotyczących finansowania oraz organizacji działań ochronnych wobec środowiska kulturowego, działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. W planowanym okresie realizacji tego programu w latach 2009 – 2012 spodziewanym efektem będzie poprawa stanu technicznego istniejących na terenie Puszczykowa zabytków, ochrona i zapewnienie właściwego rozwoju zabytkowej przestrzeni urbanistycznej miasta, a także wykorzystanie istniejących dóbr kultury w celu stworzenia produktu turystycznego, jaki będzie można wykorzystać z powodzeniem dla rozwoju gminy oraz zwiększenia jego atrakcyjności gospodarczej oraz tworzenia nowych miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami. Ważnym elementem tego programu jest także położenie nacisku na uświadomienie mieszkańców na potrzeby związane z utrzymaniem i ochroną środowiska kulturowego.

Zadania te wynikają z zapisów w art. 85 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 163 poz. 1568 z późniejszymi zmianami) mówiące, że w krajowym programie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa się w szczególności cele i kierunki działań oraz zadania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji. Ten zakres jest także właściwy dla planu sporządzonego w skali gminy.

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zostały przez Ustawodawcę określone w art. 87 ust. 2 w/w ustawy, a w szczególności program ma na celu:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania kraju;

- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony

przyrody i równowagi ekologicznej;

- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami;

1.3. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną dla opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo stanowią:

- Art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1999 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) określający, że do zadań własnych gminy należy zaspakajanie potrzeb zbiorowych wspólnoty, w szczególności m.in. w sprawach kultury, w tym ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 163 poz. 1568 z późniejszymi zmianami):

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2009-2012

- a) Art. 87 ust.1 stanowiący, że burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami;

- b) Art. 87 ust.3 stanowiący, że gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- c) Art. 87 ust. 4 stanowiący, że gminny program opieki nad zabytkami jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym;

- d) Art. 87 ust. 5 stanowiący, że z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy;

- e) Art. 22 ust.4 nakładający na gminę obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków;

- f) Art. 71 ust. 1 i 2 zakładający sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada gmina i jest to zadanie własne samorządu;

- g) Art. 81 ust. 1 i 2 dający prawo udzielania przez organ stanowiący gminy, w trybie określonym przepisami odrębnymi, dotacji na prace konserwa-

torskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w wysokości do 100% nakładów koniecznych w wykonanie przez wnioskodawcę prac;

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

Puszczykowo jest położone w związku funkcjonalnym z aglomeracją Poznania oraz najbliższymi miastami i gminami (Mosina, Luboń, Stęszew, Komorniki) stanowiącymi otoczenie Poznania, w ramach powiatu poznańskiego, a także tworzącego się poznańskiego obszaru metropolitalnego. Miasto ma także ścisły związek z obszarem turystyki weekendowej o znaczeniu regionalnym, dla której podstawowym zapleczem jest znajdujący się częściowo na jego obszarze Wielkopolski Park Narodowy. Pozwala to perspektywicznie na postrzeganie Puszczykowa jako ośrodka obsługi i rozrządu ruchu turystycznego, poprzez dobrą komunikację środkami transportu publicznego i indywidualnego, zapewniającego obsługę dla ruchu masowego. Atrakcyjne krajobrazowo położenie miasta (traktowanego też jako otulina Wielkopolskiego Parku Narodowego) oraz tradycje historyczne związane z weekendowym ruchem turystycznym (zachowane zabytkowe obiekty z początku XX wieku związane z tym ruchem), a także bliskość Poznania sprzyjać mogą także rozwojowi mieszkalnictwa, w tym zabudowy rezydencjonalnej.

2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa

2.1.1. Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego

„Strategia rozwoju województwa Wielkopolskiego do roku 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19 grudnia 2005 roku. Strategia ta określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia tej strategii stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a przez co jej ustalenia mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę jakości krajobrazu kulturowego. Misja ta została zdefiniowana następująco:

- a) promocja posiadanych przez województwo uwarunkowań geograficznych, takich jak: położenie czy środowisko przyrodnicze oraz uwarunkowań kulturowych opartych o wielowiekową tradycję;

- b) ochrona dóbr kultury, w tym zabytków i ich efektywne wykorzystanie;

- c) stworzenie warunków dla wzrostu poziomu życia wszystkim mieszkańcom regionu;

W szczególności strategia ta definiuje działania mające na celu zwiększenie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy. Proponuje się tam unowocześnienie struktury gospodarki lokalnej, a w tym zwiększenie udziału kul-

tury, przez co również i zabytków.

Wśród celów operacyjnych strategii zakłada się m.in. wzrost znaczenia dziedzictwa kulturowego, które w rozwoju Wielkopolski powinno pełnić następujące funkcje:

- czynnika integracji społecznej;
- instrumentu promocji regionu, przyczyniając się do rozwoju gospodarczego;
- bazy dla turystyki i usług kulturalnych.

Realizacja tych funkcji powinna być spełniona poprzez inwestycje w instytucje kultury, ochronę dorobku kulturalnego, wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu i promocję aktywności kulturalnej mieszkańców.

Spodziewane dla opieki nad zabytkami miasta Puszczykowo rezultaty tak ukierunkowanych działań to:

- osiągnięcie społecznej akceptacji i świadomości wagi spraw związanych z ochroną środowiska kulturowego;
- wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania (duża ilość mieszkańców spoza Puszczykowa budujących tu swoje domy);
- powstrzymanie degradacji istniejącej substancji zabytkowej;
- poprawa estetyki przestrzeni historycznej;
- szersze zaangażowanie sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego;
- wykorzystanie atrakcyjnego pod względem krajobrazowym i przyrodniczym otoczenia miasta dla jego rozwoju;
- promocja i rozwój markowego produktu turystycznego;

2.1.2. Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 26 listopada 2001 roku Uchwałą Nr XLII/628/2001 powołał Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, w którym określony został cel sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego, zasady kształtowania przestrzeni, zasady zagospodarowania oraz kierunki zagospodarowania. Jako generalny cel zagospodarowania przestrzeni Województwa Wielkopolskiego przyjęto doprowadzenie do zrównoważonego rozwoju całego terytorium województwa.

W pojęciu tym zawarte jest także określenie tzw. „ładu przestrzennego”, który można uzyskać nie tylko w odniesieniu do zabytków i obszarów zabytkowych m.in. poprzez:

- przestrzeganie wytycznych konserwatorskich nie tylko w zakresie obiektów objętych ochroną, ale również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych;
- „odkrycie” lokalnej architektury wiejskiej i zapewnienie możliwości wprowadzenia tradycyjnych gabarytów, form dachów, detali i rozwiązań materiałowych;
- ochronę krajobrazu, a w rejonach o najwyższych

walorach przyrodniczych i kulturowych wykluczenie realizacji obiektów kolidujących z otoczeniem;

W planie zostały określone także ogólne zasady kształtowania przestrzeni, przyjmując ochroną dziedzictwa kulturowego i tradycyjnych elementów takich jak: zabytkowe dzielnice, budynki, dominanty, panoramy. Rozwinięciem tego ma być pojawienie się w zapisach Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2009-2012 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego eskalacji wymogów architektonicznych w odniesieniu do obiektów realizowanych w pobliżu terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych. Przyjęto także zasadę twórczego wykorzystania wzorców architektury lokalnej, z jednoczesnym odwołaniem się do architektury regionalnej Wielkopolski, przy równoczesnym określeniu warunków dla nowoprojektowanej zabudowy. W kształtowaniu przestrzeni wokół miejsc cennych dla kultury wskazano na izolowanie tych miejsc, w celu lepszego ich wyeksponowania, od bezpośredniego styku z współczesnymi inwestycjami.

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego podkreślono objęcie obszarów chronionego krajobrazu i zespołów przyrodniczo-krajoznawczych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego przyjęto zasadę bezwzględnego zachowania obowiązującego prawa, ujętego w ówczesnie obowiązującej ustawie z dnia 15 lutego 1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz.U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150) oraz w ustawie o muzeach z dnia 21 listopada 1996 r. o ochronie dóbr kultury znajdujących się w zbiorach muzealnych. Zakłada się, że ochrona krajobrazu kulturowego ma być realizowana poprzez stosowanie zapisów zawartych w studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Określone zostały także główne zasady zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego:

- tworzenie warunków do współistnienia środowiska przyrodniczego i zurbanizowanego;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i wpisanie go w struktury przestrzenne i otaczający krajobraz;

Do ograniczeń w kształtowaniu przestrzeni regionu zaliczono bariery zdefiniowane m.in. w: planach ochrony parków krajobrazowych, dokumentach powołujących obszary chronionego krajobrazu oraz w ogólnych zasadach konstruujących ład przestrzenny polegających też na dążeniu do zachowania obiektów cennych kulturowo, a ich otoczenie podlega ochronie przed działaniami dysharmonizującymi. Specjalne zapisy ukierunkowujące kształtowanie przestrzeni dotyczą stref ochrony konserwatorskiej i stref ochrony widokowej, a zagospodarowanie przestrzeni na tych obszarach powinno odbywać się na zasadach określonych przez służby konserwatorskie

oraz zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań.

W punkcie dotyczącym wykorzystania szans i możliwości tkwiących w zagospodarowaniu przestrzennym Plan podkreśla, że elementy naturalne i kulturowe w krajobrazie mogą pozytywnie stymulować inne dziedziny życia. Musi się to jednak odbywać pod warunkiem właściwego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez dostosowanie funkcji obiektów dla turystyki, poprzez dbałość o stan techniczny i estetykę zabytków wraz z ich otoczeniem.

Spodziewane dla opieki nad zabytkami miasta Puszczykowa rezultaty tak ukierunkowanych działań:

- położenie miasta w obszarze metropolitalnym Poznania;
- przeciwdziałanie degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego miasta;
- ochrona prawna elementów kompozycji urbanistycznej miasta;
- ochrona i rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy;
- eksponowanie walorów kulturowych miasta w połączeniu z walorami krajobrazowymi, w tym sąsiadującego z nim Wielkopolskiego Parku Narodowego;
- ochrona stanowisk archeologicznych;

2.1.3. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z wojewódzkim programem opieki nad zabytkami (program w trakcie opracowania)

Wojewódzki program opieki nad zabytkami sporządzany jest co 4 lata przez zarząd województwa. Program wykonany z uwzględnieniem celów analogicznych, jak w programie gminnym, został przyjęty do realizacji przez sejmik wojewódzki uchwałą z 17 grudnia 2007 r. po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami zarząd województwa co 2 lata sporządza sprawozdanie z realizacji i przedstawia sejmikowi województwa. Jednocześnie sprawozdanie takie jest przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Gminny program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowa jest spójny z ustaleniami Wojewódzkiego Programu Opieki.

Zgodnie z тезami do Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami celem takiego programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad tą istotną, materialną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków. W Założeniach pro program ma uporządkować działania poprzez wskazanie siedmiu podstawowych zasad konserwatorskich:

- zasady *primum non nocere*,

- zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),

- zasady minimalnej niezbędnej ingerencji (postrzymywania się od działań niekoniecznych),

- zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,

- zasady czytelności i odróżnialności ingerencji,

- zasady odwracalności metod i materiałów,

- zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

2.1.4. Inne dokumenty o zasięgu województwa, których problematyka związana jest z dziedzictwem kulturowym (opracowania szlaków turystycznych itp.) oraz inne uwarunkowania zewnętrzne

Wielkopolski Park Narodowy, zajmujący część gminy został utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 roku, a rozporządzenie Rady z 1996 roku rozszerzyło jego powierzchnię i utworzyło wokół niego strefę ochronną – tzw. otulinę. Wyłączono wtedy z parku zurbanizowany teren Puszczykowa.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz.U. Nr 92, poz. 880) jest to teren objęty ochroną, wyróżniający się szczególnymi walorami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Działania na tym terenie podlegają przepisom w/w ustawy.

Obszar ten jest udostępniany w celach naukowych, edukacyjnych, kulturowych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych w sposób, który nie wpłynie negatywnie na przyrodę w parku narodowym. Zalesienie gminy sięga 47% jej powierzchni, co znacząco wpływa na ograniczenia związane z jej rozwojem przestrzennym. Zmusza to do właściwego i zrównoważonego gospodarowania istniejącą przestrzenią miejską.

Na terenie miasta znajdują się trzy pomniki przyrody – dwa dęby szypułkowe i sosna pospolita. Ponadto w granicach Puszczykowa zlokalizowane są trzy rezerваты przyrody:

- „Las Mieszany na Morenie”,

- „Puszczykowskie Góry”,

- „Nadwarciański Bór Sosnowy”

Na terenie miasta są także specjalne obszary ochrony (SOO) proponowane przez Rząd RP do włączenia do Sieci Natura 2000 – Rogalińska Dolina Warty i Ostoja Wielkopolska.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

Puszczykowo oraz związane z nim Puszczykówko swój dynamiczny rozwój zawdzięczają dogodnemu położeniu w okolicy Poznania oraz swym walorom krajobrazowym. Miejsowość ta i wchodzące w jej obręb jednostki osadnicze znajduje się około 13 kilometrów na południe od Poznania, wzdłuż linii ko-

lejewej do Wrocławia. W końcu XIX wieku stały się te miejsca modnymi letniskami, gdzie się bywało i wypadało przyjeżdżać w letnie niedzielne dni. Od wschodu znajduje się malownicze, pełne starorzeczy, koryto Warty, a od zachodu wysoczyzna doliny Warty, porośnięta starymi lasami oraz pełna połodowcowych jezior. Malownicze położenie, bliska odległość od miasta oraz dogodne i szybkie połączenie kolejowe oraz fakt, że Poznań „dusił się” w obrębie obwarowań fortecznych sprawiły, że od lat 90 - tych XIX wieku zaczął się nasilać początkowo niedzielny ruch turystyczny. Oprócz licznych gasthausów, restauracji oraz pensjonatów przeznaczonych dla masowego letnika, bogatsi poznaniacy zaczęli także budować swoje prywatne domy letniskowe, zwane często landhausami - popularnymi w tym czasie w Niemczech domami przeznaczonymi do pobytu rodziny poza miastem przez dłuższy czas. Bardzo interesujący zespół tego typu budynków powstał w PuszczykóWKu przy obecnej ulicy Ratajskiego, położonej prawie nad samym brzegiem Warty. Działki wzdłuż tej ulicy były od 1900 roku sukcesywnie zabudowywane landhausami przez bogatych obywateli Poznania. Właścicielami tych domów byli zarówno Polacy jak i Niemcy, głównie wyżsi urzędnicy państwowi, architekci, bankierzy, prawnicy i lekarze, między innymi: architekci Hermann Böhmer i Paul Preul, dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Ogniwych Carl Riedel, wyższy funkcjonariusz policji Franz Kosmowski, lekarz dr Tuszewski, dyrektor Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu Władysław Tomaszewski. Miały te budynki najczęściej formę Landhausu o nieregularnej bryle, z dużym użyciem konstrukcji szachulcowej, odwołując się formalnie do berlińskich realizacji Hermana Muthesiusa. Po 1918 roku w Puszczykowie, podobnie jak w Poznaniu, właściciele pochodzenia niemieckiego zaczęli masowo sprzedawać domy i wyjeżdżać za granicę. Jednak status społeczny nowych właścicieli był taki sam. Po 1918 roku kupili tam wille między innymi: Cyryl Ratajski – wieloletni prezydent Poznania, Witold Hedinger – członek Rady Miejskiej Poznania, jej przewodniczący, od 1928r. senator RP; Bernard Chrzanowski – dyrektor Banku Przemysłowców, od 1935 roku senator RP; Władysław Radomski – właściciel hurtowni, także senator w latach 1928 – 1930; Stanisław Jarocki – malarz i scenograf; Stefan Kałamajski – właściciel farbiarni, członek zarządu miasta Poznania, prezes Izby Przemysłowo – Handlowej; Kazimierz Bajoński – ekonomista, członek rady Banku Polskiego, współtwórca ówczesnej waluty złotej; Leonard Wlazło – dziekan Rady Adwokackiej w Poznaniu; prof. Tadeusz Cyprian – znany fotograf i profesor prawa karnego. Po odzyskaniu niepodległości dom o prostej bryle na planie prostokąta, przekrytej wysokim, czterospadowym, często łamanym dachem, z wysuniętym na osi gankiem wspartym na kolumnach lub filarach i czasami zwieńczonym trójkątnym frontonem, w połączeniu ze skromnym czy wręcz

zasygnalizowanym detalem renesansowym, barokowym lub klasycystycznym stał się kwintesencją polskości. Te domy zaczęły współistnieć z wcześniejszymi landhausami. Pierwsze realizacje w stylu dworcowym zaczęły powstawać w Puszczykowie w 1923 roku. W latach 30.

XX wieku zaczęto budować także domy w stylu tzw. uproszczonego modernizmu, o funkcjonalnym planie pomieszczeń oraz elewacjach pozbawionych historyzującego detalu architektonicznego.

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchomości o najwyższym znaczeniu dla gminy wpisane do rejestru zabytków

1. dworzec kolejowy Puszczykowo, drewn., pocz. XX, nr rej.: 1908/A z 12.04.1983 r.;

2. sanatorium, ob. dom wypoczynkowy „Lech” z ogrodem, ul. Dąbskiej 3, 1905-07, nr rej.: 2561/A z 25.09.1995 r.;

3. willa z ogrodem, ul. Jasna 8, 1905, 1914, nr rej.: 66/Wlkp/A z 22.08.2001 r.;

4. willa z ogrodem, ul. Mickiewicza 1, 1928, nr rej.: 131/Wlkp/A z 16.05.2003 r.;

5. willa z ogrodem, ul. Podleśna 10, ok. 1910, nr rej.: 65/Wlkp/A z 21.08.2001 r.;

6. willa, ul. Poznańska 14, ok. 1924, nr rej.: 2633/A z 26.11.1997 r.;

7. willa z ogrodem, ul. Cyryla Ratajskiego 4 i 6, narożnik ul. Mickiewicza 49, 1897 – 1910 r., nr rej. 115/Wlkp/A z 17.12.2002 r.;

8. budynek gospodarczy, ul. Cyryla Ratajskiego 4 i 6, nr rej.: j.w.;

9. willa Muzeum Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera z ogrodem „Ogród Tolerancji”, ul. Słowackiego 1, 1926-1929, nr rej.: 140/Wlkp/A z 30.07.2003 r.;

10. willa, ul. Sobieskiego 10, 1902, 1930, nr rej.: 2563/A z 17.10.1995 r.;

11. pensjonat „Duża Rusałka”, ul. Wodniczki 1, 1922-26, nr rej.: 2549/A z 06.07.1995 r.;

12. dworzec kolejowy PuszczykóWKo, szach., XIX/XX, nr rej.: 2161/A z 05.09.1988 r.;

13. willa, ul. Cienista 1, szach. ok. 1900 r., nr rej. 479/Wlkp/A z 14.03.2007 r.;

14. willa z ogrodem, ul. Klonowa 2, 1 ćw. XX w., nr rej. 344/Wlkp/A z 12.06.2006 r.;

15. kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Wniebowziętej, ul. Kościelna 1, 1923 – 1928 r., nr rej.: 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007 r.

16. plebania ul. Kościelna 1, 1928 r., nr rej.: 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007 r.

17. ogród przy plebanii, nr rej.: 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007 r.

18. cmentarz przykościelny, nr rej.: 567/Wlkp/2007 z 27.12.2007 r.

19. budynek mieszkalny – willa z ogrodem, ul. C. Ratajskiego 11, ok. 1902, nr rej. 756/Wlkp/A z 26 czerwca 2009 r.

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości

– gminna ewidencja zabytków (w jej skład wchodzi także obiekty wpisane do rejestru zabytków)

Zgodnie z art. 21 Ustawy ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Ewidencją zostają objęte zabytki architektury i budownictwa, w tym zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych oraz zabytki archeologiczne. Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomości spoczywa na Burmistrzu miasta.

Gminna ewidencja nie jest dokumentem zamkniętym i winna być uzupełniana i weryfikowana. W założeniu ma być ona dokumentem otwartym, w miarę potrzeb aktualizowanym. Do ewidencji gminnej dołączone są również karty adresowe obiektów wpisanych do rejestru zabytków, jak również historycznych zespołów budowlanych, cmentarzy, układów zieleni zabytkowej i krajobrazu kulturowego. Jej zmiany nie powodują nieważności ustaleń w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ewidencja gminna winna podlegać okresowej aktualizacji, polegającej m.in. na wykreślaniu z ewidencji obiektów nieistniejących oraz gruntownie przebudowanych (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji itp.), w oparciu o dane dostarczane przez WUOZ w Poznaniu, uzupełnianiu o zmiany w statusie prawnym – np. wpis do rejestru zabytków, nowe ustalenia naukowe, oraz w oparciu o dane WUOZ uzupełnianiu i weryfikacji gminnej ewidencji zabytków archeologicznych.

Załącznik nr 1 – spis obiektów w gminnej ewidencji zabytków – opracowany w grudniu 2007 r. uaktualniony w grudniu 2009 r.

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy

Na terenie miasta znajduje się zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym. P.w. M.B. Wniebowziętej. Są to przedmioty związane z rzemiosłem artystycznym powstałe po 1928 roku.

3.4. Krajobraz kulturowy

Na terenie miasta brak obszarów związanych z istnieniem krajobrazu kulturowego, istniejących komponowanych układów zabytkowej zieleni, parków, układów ruralistycznych, kwalifikujących się do wpisania do rejestru zabytków. Ochroną należy natomiast objąć zabytkowe zespoły cmentarzy – 2 ewangelickich i katolickiego (parafialnego).

3.5. Zabytki archeologiczne

W 1982 roku na terenie miasta Puszczykowo przeprowadzona badania w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Teren miasta Puszczykowa jest zlokalizowany na obszarze 55-27. W ramach tych

badan zinventaryzowano wówczas 79 stanowisk, archiwalnych i nowoodkrytych. W 1984 roku miały miejsce dalsze uzupełniające badania AZP związane z budową ujęcia wody dla miasta Poznania. Zarejestrowano wówczas kolejnych 9 stanowisk archeologicznych.

Pod względem geomorfologicznym osadnictwo pradziejowe z terenu dzisiejszego Puszczykowa skupiało się głównie wzdłuż Doliny Warty. Najwięcej stanowisk archeologicznych skupia się tuż przy Warcie w obrębie dzisiejszej Niwki w Puszczykowie.

Z terenu Puszczykowa najliczniej reprezentowane są stanowiska ze starszej epoki kamienia mezolitu, jak i młodszej epoki kamienia neolitu. W mniejszej ilości występują stanowiska z epoki brązu i epoki żelaza. Dość licznie jest reprezentowane osadnictwo z okresu wpływów rzymskich, jak i osadnictwo wczesno i późno średniowieczne. Najczęściej osadnictwo pradziejowe reprezentowane jest przez obozowiska – głównie w odniesieniu do epoki kamienia, jak i przez osady, względnie punkty osadnicze w odniesieniu do młodszych epok w historii osadnictwa na tym terenie. Udało się też zarejestrować kilka cmentarzysk.

Potencjalne zagrożenia dla stanowisk archeologicznych dla obszaru Miasta Puszczykowa mogą być związane z budową dróg, a także z zagospodarowaniem rekreacyjnym terenu Zakola Warty przy ulicy Nadwarciańskiej.

W najbliższych planowana jest:

- budowa nawierzchni w istniejących pasach drogowych ulic położonych w obrębie zurbanizowanej części Puszczykowa, Niwki oraz Puszczykowa Starego, dla której wykonano w ubiegłych latach uzbrojenie w sieci infrastruktury technicznej- tj. sieć wodociągowa, gazowa, kanalizacji sanitarnej
- budowa fragmentów sieci infrastruktury technicznej w nowoprojektowanych ulicach wydzielonych geodezyjnie na podstawie najnowszych uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze Puszczykowa Starego – ulice Konwaliowa, Sasankowa, Morenowa, Myśliwska, boczne od Sobieskiego
- rozbudowa istniejących obiektów oświaty w rejonie ul. Kasprowicza/Libelta
- budowa boisk, obiektów sportowych rekreacyjnych przy istniejących budynkach szkolnych przy ul. Wysokiej i Kasprowicza/Libelta
- budowa boisk sportowych z zapleczem socjalnym przy ul. Nowe Osiedle (Niwka)
- dokończenie budowy i zagospodarowania Rynku w Puszczykowie
- zagospodarowanie terenu MOSIR-u w rejonie ul. Kościelnej.

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy

Na terenie miasta brak stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajo- brazowej

Na terenie miasta brak stanowisk archeologicz-
nych o własnej formie krajobrazowej.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego

4.1.1. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kul- turowego miasta Puszczykowa

W planowaniu strategicznym sposobem na syn-
tezę i ocenę m.in. na dziedzin mających wpływ na
środowisko kulturowe może być metoda analizy
SWOT, stanowiąca zestawienie cech określających:
S (Strong) – silne strony, W (Weak) – słabe strony,
O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagroże-
nia.

W odniesieniu do istniejącej sytuacji przestrzennej
środowiska kulturowego w Puszczykowie można to
opisać w następujący sposób:

Silne strony:

- walory krajobrazowe i przestrzenne miasta,
- brak obiektów szczególnie szkodliwych dla śro-
dowiska,
- tradycje miasta jako miejscowości letniskowej i
związane z weekendowym ruchem turystycznym,
- działalność Muzeum - Pracowni Literackiej Arka-
dego Fiedlera,
- poczucie lokalnej tożsamości,
- istniejąca baza usług turystycznych,
- silne powiązanie z aglomeracją poznańską,
- wzrost popytu na tereny budowlane wśród przy-
byszów z zewnątrz, głównie z Poznania,
- walory przyrodnicze znajdujące się na terenie
Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz atrakcyjny
turystycznie teren położony wzdłuż koryta Warty,

Słabe strony:

- zagrożenie zerwania ciągłości powiązań ekolo-
gicznych,
- uciążliwość transportu tranzytowego na trasie
Poznań – Mosina, rozdzielającej części miasta,
- zły stan techniczny najstarszych obiektów zabyt-
kowych, dekapitalizacja tej zabudowy i związana z
tym słabość właścicieli z uzyskaniem środków fi-
nansowych na remont tych obiektów,
- brak inwestorów zewnętrznych zainteresowa-
nych rewitalizacją istniejących obiektów zabytko-
wych (m.in. ze względu na strukturę własnościową
– w większości są to obiekty o własności prywat-
nej),
- mała ilość obiektów na terenie miasta wpisanych
do rejestru zabytków oraz brak obszarowej ochrony
założenia przestrzennego miasta Puszczykowo,
- brak przestrzeni publicznych,
- brak terenów pod intensywny rozwój zabudowy
mieszkaniowej,
- utrwalenie się substandardowych form handlu
w mieście,
- postępująca parcelacja historycznych obszarów

zabudowy,

- zagęszczanie istniejącej zabudowy,
- brak silnego nastawienia infrastruktury tury-
stycznej na turystę weekendowego,

Szanse (w tym bezpośrednio związane z ochroną
zabytków):

- rewitalizacja i odbudowa istniejących obiektów
zabytkowych,
- przywrócenie miejscowości charakteru „miasta
– ogrodu”
- świadomość historii miasta jako ośrodka ruchu
turystycznego, nastawionego na turystów weeken-
dowych z Poznania,
- uwzględnienie zagadnień z zakresu ochrony za-
bytków w programach prorozwojowych gminy,
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony za-
bytków w planowaniu przestrzennym,
- udział funduszy prywatnych w pracach związa-
nych z ochroną zabytków,
- finansowanie ze środków gminnych prac remon-
towo-konserwatorskich,
- możliwość pozyskania środków dla gminnego
programu ochrony zabytków dziedzictwa kulturo-
wego z funduszy strukturalnych UE,
- rozwój działalności Muzeum - Pracowni Literac-
kiej Arkadego Fiedlera,

Zagrożenia:

- brak potencjalnych inwestorów,
- rosnąca migracja ludności Poznania na tereny
podmiejskie,
- wzrost pozycji konkurencyjnej sąsiednich samo-
rządów ze względu na brak atrakcyjnych terenów
inwestycyjnych,
- likwidacja korzystnych połączeń kolejowych,
- degradacja zabytków,
- brak udostępnienia atrakcyjnych obiektów o wa-
lorach zabytkowych i historycznych związanych z
rozwojem miasta – ogrodu,
- brak włączenia zabytków w promocji turystycz-
nej miasta,
- niekontrolowana akcja inwestycyjna związana z
powstawaniem nowej zabudowy mieszkaniowej, in-
gerująca w obszary o walorach zabytkowych,
- brak równowagi pomiędzy interesem prywatnym
właścicieli obiektów zabytkowych a dobrem i war-
tościami ogólnymi,
- brak powszechnej świadomości o potencjalnej
wartości zastanych zasobów kulturowych,
- brak identyfikacji nowych mieszkańców miasta z
jego historycznym charakterem,
- ewolucja miasta jako „sypialni” dla mieszkańców
prowadzących swą działalność i aktywność zawo-
dową w Poznaniu,
- powolny proces identyfikacji nowych mieszkań-
ców z lokalną społecznością, zabudowa wkraczają-
ca w tereny otwarte tworzące system ekologiczny
miasta.

4.1.2. Zabytki nieruchome

Puszczykowo w obecnym czasie straciło już cha-

rakter letniska. Postępujący proces niszczenia substancji zabytkowej sprawił, że trudno jest odnaleźć ślady dawnej jego świetności.

Wraz z postępowaniem cywilizacyjnym, rozwojem komunikacji wiele terenów o wartościach zabytkowych uległo degradacji, szczególnie poprzez zagęszczanie i wzrost intensywności zabudowy. Należy jednak wzmocnić wysiłki mające na celu ratowanie i rozwijanie niewątpliwych walorów kulturowych i krajobrazowych tego miejsca. Lata powojenne wraz z postępującą urbanizacją wymusiły powstawanie nowej zabudowy, co przyczyniło się do zatracenia dawnego charakteru Puszczykowa. Postępujący proces parcelacji działek na coraz mniejsze powoduje miejscami daleko idące zagęszczenie zabudowy, w znacznym stopniu ograniczając pierwotnie otaczającą stare domy zieleń. Podobne skutki niosło za sobą wznoszenie szczelnych, wysokich ogrodzeń w formie murów (np: ogrodzenie na narożniku ulicy Poznańskiej i ul. Lipowej), które w szczególności sposób są dysonansem w zielonych zespołach swobodnej, otwartej zabudowy willowej.

Najbardziej jednak rażąca w przestrzeni Puszczykowa jest zabudowa stawiana w latach 1960-1989, która powoduje degradację przestrzeni wynikającą z całkowitego braku relacji, jakiegokolwiek odniesienia do dawnego charakteru zabudowy. Domy o prostych sześciennych bryłach, z typową blokową stolarką okienną, często o niewykończonych i nieotynkowanych, elewacjach wznoszone według projektów typowych wpływają niewątpliwie na zepszczenie wielu miejsc w Puszczykowie. Zaliczyć tu można okolice szpitala PKP w Puszczykówku, tereny szkolne przy ul. Libelta, fragmenty ul. Poznańskiej, w szczególności między ulicami Posadzego, a Podgórną i Słoneczną.

Dewastacji ulegały także poszczególne obiekty zabytkowe, głównie te z wcześniejszych faz zabudowy letniska. Jest to skutek trwającego przez lata sposobu administrowania nimi.

Zasiedlanie budynków zbyt wieloma lokatorami oraz brak troski ze strony realnego właściciela doprowadziły wiele z tych obiektów do znacznej dewastacji lub zepszczenia przez chaotyczne i samowolne przebudowy lub dobudowy.

Większość budynków mieszkalnych zbudowanych w końcu XIX wieku oraz w XX w. jest w zadowalającym stanie technicznym, prowadzone są w nich bieżące naprawy i remonty. W najgorszej sytuacji są budynki powstałe z wykorzystaniem nietrwałego materiału, jakim jest drewno użyte w konstrukcji szachulcowej i wykazują one duże zużycie elementów konstrukcyjnych, będące po części brakiem prowadzenia bieżących napraw i remontów, a także stosowaniem ubogich technologii i materiałów z czasu budowy. Zalecanym jest opracowanie kompleksowego programu rewaloryzacji przestrzeni miejskiej, wraz z usunięciem elementów wtórnych i dysharmonizujących, uporządkowaniem zapleczy działek oraz rewitalizacją substancji mieszkaniowej. Przy

rewaloryzacji ciekawszych budynków, ważnych dla historii miasta, należy się oprzeć na zachowanych przekazach ikonograficznych, które pozwolą na odtworzenie obiektu w pierwotnej bryle, z pierwotnym wystrojem architektonicznym (np. dawna restauracja „Turystyczna” w Puszczykówku, przywrócenie pierwotnego wyglądu obiektowi dawnej Restauracji „Leśnej” w Puszczykowie, d. gasthausu ul. Wysoka 24, willa ul. Cienista 2, i „Silva” przy ul. Poznańskiej). Koniecznym jest wytypowanie obiektów i przeznaczenie ich do rewitalizacji, aby stały się one czytelnymi, charakterystycznymi i rozpoznawalnymi obiektami, pozwalającymi identyfikować je jednoznacznie z Puszczykowem (Willi „Hertha”, dawny pensjonat „Zameczek” przy ul. Poznańskiej). Należy także unikać stosowania materiałów zastępujących te pierwotnie stosowane, czyli wykonywania okien z profili PCV, pokrycia z blachy dachówkopodobnej, nowoczesnych tynków o nierównomiernej strukturze (tzw. baranek lub kornik). Przy wymianie stolarki okiennej należy także zwrócić uwagę, aby nowe okna wiernie powtarzały formę oraz kształtem istniejące wcześniej zabytkowe.

Szczegółowe założenia programu ochrony i opieki nad zabytkami należy sprecyzować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, a także w strategii ich rozwoju. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego niezbędne jest ujęcie obiektów zabytkowych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków, jak i znajdujących się w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej założeń rezydencjonalnych i urbanistycznych a także określenie najważniejszych zasad dbałości o nie na podstawie Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Plany, studia i strategię powinny przewidywać rozwiązania właściwe dla zapobiegania powstawaniu zagrożeń dla zabytków oraz zagwarantowania im ochrony podczas realizacji różnego rodzaju inwestycji związanych z aktywizacją gospodarczą i przemysłową regionu, a także programy ich rewaloryzacji. W strategii rozwoju gminy można połączyć atrakcyjne walory przyrodnicze obszarów znajdujących się na terenie gminy wraz z wykorzystaniem w celach aktywizacji turystycznej i promocji ciekawszych zabytków. Można rozpatrywać pomysł aktywizacji turystycznej brzegu warty w pobliżu tzw. „Dużej Rusalki” odtwarzając łązienki i budując np. przystań dla kajaków lub statków żeglugi śródlądowej (podobnie jak w okolicach Łądu nad Wartą). Wyznaczone kierunki rozwoju i zagospodarowania terenu i jego przeznaczenia nie mogą być sprzeczne z zasadami sprawowania opieki nad zabytkami. Podstawą sporządzenia programów opieki nad zabytkami jest ewidencja zabytków.

Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w for-

mie kart ewidencyjnych, natomiast burmistrzowie i wójtowie gminną ewidencję zabytków w postaci zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych ewidencją wojewódzką (szczegółowe zasady jej prowadzenia zostały określone osobnym rozporządzeniem Ministra Kultury).

4.1.3. Zabytki ruchome

Na terenie miasta znajduje się zespół zabytków ruchomych w kościele parafialnym. P.w. M.B. Wniebowziętej. Są to przedmioty związane z rzemiosłem artystycznym powstałe po 1928 roku. Obiekty te ze względu na swój czas powstania są w zadowalającym stanie technicznym, a jeśli wymagają prac konserwatorskich to będą one wymagały jedynie odświeżenia wyglądu i ewentualnego przywrócenia ich wyglądu z zastosowaniem pierwotnych technik i kolorystyki.

Uzupełnienia wymaga także ewidencja zabytków ruchomych, głównie detalu architektonicznego, związanego z pierwotnym wyglądem landhausów, willi i domów letniskowych. Do czasów obecnych zachowało się niewiele pierwotnego wyposażenia tych budynków, a ilość zachowanego pierwotnego wyposażenia nie jest dostatecznie rozpoznana ze względu na rodzaj własności tych obiektów. Są to budynki prywatne, co utrudnia przeprowadzenie systematycznej akcji inwentaryzacyjnej.

Ciekawym zespołem zachowanego pierwotnego wystroju wnętrz jest budynek pełniący obecnie funkcję Urzędu Miasta (np. płaskorzeźba nad wejściem, klatka schodowa z boazeriami, strop w holu, fornirowane drzwi do pomieszczeń).

4.1.4. Zabytki archeologiczne

Pod względem geomorfologicznym obszar gminy obejmuje teren Doliny Warty. Osadnictwo na obszarze gminy skupiało się głównie wzdłuż doliny Warty oraz w obrębie dolin cieków wodnych. Szczególnie licznie reprezentowane jest osadnictwo epoki kamienia, głównie mezolityczne i neolityczne oraz wczesnośredniowieczne i kultury łużyckiej.

Koncentracja stanowisk archeologicznych występuje wzdłuż lewego brzegu Warty w rejonie Puszczykowa - Niwki, gdzie stwierdzono skupisko kilkunastu stanowisk wczesnośredniowiecznych wraz ze starszym osadnictwem neolitycznym, mezolitycznym i kultury łużyckiej. Intensywne osadnictwo wczesnośredniowieczne występuje wokół Puszczykowa, wyznaczając tym samym jego metrykę.

W wymienionych poniżej, obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru pomiędzy ulicą Sobieskiego, działką nr 177/4, działką nr 167, a terenem lasu WPN – zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 171/08/V z 17.12.2008 r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki 127/3 przy ul. Cichej – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 206/09/V z

24.06.2009 r.

Znajdują się zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa archeologicznego o następującej treści - ...” W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się nadzór archeologiczny nad robotami ziemnymi, jeżeli jest on wymagany przepisami odrębnymi”...

4.2. Wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowo” uchwalone przez Radę Miasta Puszczykowa określa kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego miasta.

Autorzy tego opracowania stwierdzili, że jedną z ważniejszych determinant mających wpływ na rozwój miasta są tradycje letniska podmiejskiego i istniejące zainwestowanie turystyczne.

Elementy przestrzenne związane z historią budownictwa letniskowego oraz wypoczynku weekendowego mają zasadniczy wpływ na obecne uwarunkowania rozwoju miasta.

Puszczykowo na początku XX wieku stało się miejscem popularnych wycieczek mieszkańców Poznania. Dotrzeć tu można było specjalnym pociągiem wycieczkowym oraz Wartą parowcem.

Tradycja letniskowa Poznania wynikała z:

- atrakcyjnej bliskości dla mieszkańców aglomeracji Poznania,
- położenia wśród lasów, nad rzeką (kiedyś znajdowało się tam kąpielisko),
- dogodnego połączenia komunikacyjnego,

Po analizie zachowanych zabytkowych obiektów stwierdzono jednak, że Puszczykowo straciło już całkowicie charakter letniska. Postępujący proces niszczenia substancji zabytkowej sprawił, że niezwykle trudno odnaleźć ślady jego dawnej świetności. Autorzy Studium stwierdzają, że wraz z postępem cywilizacyjnym, gwałtownym rozwojem komunikacji, w tym głównie samochodowej, oraz zmieniającymi się oczekiwaniami społecznymi nie należy przewidywać wskrzeszenia dawnej funkcji miejscowości. Lata powojenne związane z nasilonym procesem urbanizacji, zwłaszcza po uzyskaniu przez Puszczykowo praw miejskich w 1962 roku, doprowadziły do silnej dezintegracji pierwotnej przestrzeni kulturowej. Wiąże się z tym szczególnie nasilony proces parcelacji działek na coraz mniejsze, najczęściej kosztem zabytkowych założeń zieleni przy willach i landhausach z pierwszej połowy XX wieku. Ten proces spowodował daleko idące zagęszczenie zabudowy. Najbardziej rażące są jednak sposoby zagospodarowania przestrzeni niezgodne z pierwotnym charakterem zabudowy miasta, wiążąca się z tym znaczna degradacja przestrzeni głównie w wyniku całkowitego braku relacji, jakiegokolwiek odniesienia nowego zagospodarowania terenu do willowego i letniskowego charakteru zabudowy. Zaliczyć tu należy głównie okolice szpitala PKP w

Puszczykówku, tereny szkolne przy ul. Libelta, południowa część ul. Poznańskiej, szczególnie między ul. Posadzego, Podgórną a Słoneczną.

Dodatkowo postępująca jest degradacja obiektów zabytkowych, głównie z wcześniejszej fazy zabudowy letniska, będąca skutkiem trwającego przez lata sposobu administrowania tymi domami. Zasiadanie tych obiektów zbyt wieloma lokatorami oraz brak troski ze strony realnego właściciela doprowadzały je do niemal całkowitej ruiny.

Z tej analizy zostały wyprowadzone także odpowiednie wnioski konserwatorskie, z których najważniejszym jest ukierunkowanie rozwoju w ten sposób, aby Puszczykowo zachowało charakter mieszkalnego, willowego „miasta-ogrodu”. Zieleń jako istotny czynnik kształtowania przestrzeni w historycznych założeniach willowych powinna stanowić szczególnie przedmiot ochrony i rewitalizacji. Postuluje się następujące działania:

- przywrócenie ulicy Cienistej charakteru alei,
- stworzenie podobnego klimatu w ul. Poznańskiej,
- ograniczyć postępującą parcelację działek budowlanych, ze szczególnym uwzględnieniem okolic zespołów zabudowy posiadających walory zabytkowe,
- rozwinięcie sieci usług dla lokalnego weekendowego ruchu turystycznego i rekreacji, z wykorzystaniem pełnego walorów zaplecza Wielkopolskiego Parku Narodowego,
- rozważyć podjęcie działań mających na celu rewitalizację, a nawet rekonstrukcję, zabytkowej zabudowy, która mogłaby służyć nowym lub przywróconym funkcjom pensjonatowym lub gastronomicznym.

Po analizie pozostałych uwarunkowań miasta projektanci sformułowali kierunki zagospodarowania przestrzennego. Nadrzędnym celem w zagospodarowaniu miasta jest zapewnienie właściwego poziomu życia jego mieszkańców (komfortu), poprzez zapewnienie wysokich parametrów zagospodarowania – przestrzennych i środowiskowych, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców, zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego.

Określono następujące cele rozwoju kulturowego:

- ochrona obiektów zabytkowych,
- ochrona krajobrazu kulturowego,
- harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru istniejącej zabudowy.

Funkcją wiodącą na terenie miasta jest mieszkalnictwo niskiej intensywności, z zapewnieniem wysokiego poziomu usług dla jego mieszkańców oraz możliwości prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Funkcje rekreacyjne i turystyczne mogą być w szczególności lokalizowane w zakolu rzeki Warty wzdłuż ul. Nadwarciańskiej, bądź restrytuowane w obiektach położonych na terenach leśnych we wschodniej części miasta, a także w innych tradycyjnych obiektach (pensjonatach) na

terenie całego miasta.

4.3. Wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

Miasto nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który by obejmował cały jego obszar. Jest natomiast 29 obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących wybrane fragmenty miasta. Dotyczą one w większości terenów niezabudowanych, przeznaczonych pod nową zabudowę lub terenów, na których istnieje współczesna zabudowa mieszkalna. Plany te nie obejmują tych terenów miasta gdzie zlokalizowane są zabytkowe obiekty.

Na podstawie stosownych uchwał Rady Miasta Puszczykowa o przystąpieniu do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania podjętych odpowiednio:

- dla obszaru CENTRUM (ulice: Kościelna, Poznańska, Słoneczna) - uchwała Nr 812/07/V z dnia 19 grudnia 2007 r.

- dla północnej części miasta (ulice: Wysoka, Poznańska, Źródłana, Jasna) – uchwała Nr 82/07/V z dnia 19 grudnia 2007 r.

- dla rejonu ulic: Wysoka, Źródłana, Jasna, Podleśna Wiosenna, Poznańska, Podgórna - Uchwała Nr 199/09/V z dnia 27 maja 2009 r.

przygotowywane są projekty nowych planów zagospodarowania w trzech osobnych opracowaniach.

Obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (stan na dzień 30.09.2009 r.):

1. Plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 42/94/Ii z 12.12.1994 r. – powierzchnia 218 ha.

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego, rejon ulic:

Czarnieckiego – Pszeniczna – Gołębia, zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr II/175/97 z 10.03.1997 r. – powierzchnia 4,8 ha.

3. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego w zakresie wielkości działek budowlanych - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr II/238/98 z 11.05.1998 r. – powierzchnia 197 ha.

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu trasy rurociągu wodociągowego w Puszczykowie – rejon ulic Mocka i Niwka Stara wariant „A” - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 63/99/III z 06.09.1999 r. – powierzchnia 3,4 ha.

5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – rejon ulic: Gliniana – Stroma – strefa A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 80/99/III z 18.10.1999 r. – powierzchnia 7,3 ha.

6. Zmiana miejscowego planu szczegółowego za-

gospodarowania przestrzennego terenów położonych wzdłuż torów PKP w Puszczykowie – strefa A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 99/2000/III z 31.01.2000 r. – powierzchnia 5,4 ha.

7. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowo dla rejonu ulic: Piaskowa – Przyszkolna - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 105/2000/III z 06.03.2000 r. – powierzchnia 1,6 ha.

8. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – rejon ulic: Gliniana – Stroma – strefa B - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 120/2000/III z 29.05.2000 r. – powierzchnia 1,7 ha.

9. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – rejon ulic: Jarosławska – Chabrowa - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 155/2000/III z 09.10.2000 r. – powierzchnia 16 ha.

10. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego działkę nr 751, ul. Jarosławska - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 165/2000/III z 11.12.2000 r. – powierzchnia 2,25 ha.

11. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego terenów położonych wzdłuż torów PKP – strefa B – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 156/2000/III z 6.11.2000 r. – powierzchnia 1,5 ha.

12. Zmiana planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego w zakresie ustaleń realizacyjnych dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 191/2001/III z 19.03.2001 r. – powierzchnia 186 ha.

13. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego rejon ulic: Krętej, Sobieskiego i Przy Murze - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 196/2001/III z 28.05.2001 r. – powierzchnia 1,14 ha.

14. Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego – dla terenu obejmującego fragmenty działek nr 100/3 i 107 oraz działkę nr 109/2 w rejonie ulic: Cichej i Jałowcowej – Uchwała rady Miasta Puszczykowa Nr 204/2001/III z 02.07.2001 r. – powierzchnia 0,64 ha.

15. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Miasta Puszczykowa obejmującego rejon ulic: Mazurskiej i Pomorskiej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 209/01/III z 30.07.2001 r.

16. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Puszczykowa – dla rejonu ul. Wysokiej oraz terenu cmentarza parafialnego – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa Nr 228/01/III z 19.11.2001 r.

17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzen-

nego terenów usług oświaty, kultury, administracji, sportu, turystyki i rekreacji oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w Puszczykowie w rejonie ulic: Wysokiej, Podgórnej, Ks. Posadzego, Poznańskiej, Kościelnej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 229/01/III z 19.11.2001 r.

18. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego z 12.12.1994 r. oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa z 04.03.1989 r. dla pasa terenu łączącego ul. Świerkową z ul. Jarosłowską – z przeznaczeniem pod urządzenia kanalizacji sanitarnej - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 249/02/III z 04.03.2002 r.

19. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa Starego z 12.12.1994 r. dla terenu obejmującego działki nr 345/2, 345/3, 345/4, 345/5 położonych w rejonie ulic: Wysoka – Studzienna - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 266/02/III z 13.05.2002 r.

20. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa Starego – teren przy ul. Wspólnej, północna część działki nr 678/2 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 297/02/III z 07.10.2002 r.

21. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej w Puszczykowie w rejonie ul. Jarosławskiej, działka nr 754/1 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 298/02/III z 07.10.2002 r.

22. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa – rejon ul. Morenowej część A - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 59/03/III z 09.09.2003 r.

23. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Puszczykowa – rejon ul. Konopnickiej działki nr 930/7, 930/8, 930/10 - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 60/03/III z 09.09.2003 r.

24. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu usług sportu, turystyki i rekreacji w Puszczykowie w rejonie „Centrum 2” przy ul. Kościelnej – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 111/04/III z 06.07.2004 r.

25. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentu Puszczykowa obejmującego teren położony w południowej części miasta – Niwka – strefa I - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 118/04/III z 07.09.2004 r.

26. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego działki nr 177/4 położonej w Puszczykowie przy ul. Sobieskiego - zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 230/06/III z 08.08.2006 r.

27. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulicy Morenowej – część B – zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 167/08/V z 26.11.2008 r.

28. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru pomiędzy ulicą Sobieskiego, działką nr 177/4, działką nr 167, a terenem lasu

WPN – zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 171/08/V z 17.12.2008 r.

29. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki 127/3 przy ul. Cichej – zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Puszczykowa Nr 206/09/V z 24.06.2009 r.

W siedmiu z planów wyszczególnionych w powyższym wykazie znajdują się zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego o następującej treści:

Poz. 3 - ... "Wyznacza się strefy SD uwarunkowań konserwatorskich w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów figurujących w spisie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dla wszystkich nowo projektowanych w tej strefie obiektów obowiązuje uzgodnienie ze stanowiska konserwatorskiego"...

Poz. 7 i 11 - ... "Dla projektów budowlanych nowych obiektów należy uwzględnić zalecenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu"...

Poz. 17 - ... "dla terenu UA/UK - zakazuje się przebudowy, rozbudowy lub wykonywania wszelkich zmian w istniejącym zabytkowym budynku bez uzgodnienia z odpowiednimi służbami ochrony zabytków"...

Poz. 19 - ... "na terenie MN/U obowiązuje zakaz zmiany naturalnego ukształtowania istniejącej grobli oraz usuwania istniejącego na niej starodrzewia; dopuszcza się Gminny podniesienie projektowanego terenu o 1 - 1,5 m powyżej terenu istniejącego lecz nie wyżej niż poziom pasa drogowego ...z zachowaniem naturalnego ukształtowania terenu i unikalnych walorów krajobrazowych"...

Poz. 28 i 29 - ... "W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się nadzór archeologiczny nad robotami ziemnymi, jeżeli jest on wymagany przepisami odrębnymi"...

4.4. Wynikające ze „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004-2013” oraz „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2010 – 2020” „Strategia rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004 – 2013” została przyjęta i uchwalona przez Radę Miasta Puszczykowo w dniu 18.05.2004 r. Uchwałą nr 102/04/IV. Jak stwierdzono w tym opracowaniu została opracowana propozycja misji miasta, która będzie najlepiej odpowiadała charakterowi i aspiracjom Puszczykowa. Po analizie uwarunkowań rozwoju gminy, gdzie poddano analizie cztery najważniejsze obszary działalności gminy (1. infrastrukturę i warunki życia mieszkańców; 2. rozwój gospodarczy; 3. oświatę, kulturę, wychowanie i sport; 4. zdrowie, pomoc społeczną i bezpieczeństwo publiczne), zadeklarowano, że misją jest: „Puszczykowo to miasto-ogród, zapewniające wysoki poziom życia mieszkańców”.

Stąd wynika, że pilnie powinny być realizowane projekty, które bezpośrednio przyczyniają się do podnoszenia poziomu życia i wspomagają procesy wdrożenia w Puszczykowie koncepcji miasta –

ogrodu.

Uchwałą nr 254/09/V z dnia 25 listopada 2009 r. Rada Miasta Puszczykowa przyjęła „Strategię rozwoju miasta Puszczykowa na lata 2010-2020”. W prawie niezmiennym kształcie pozostała Misja Miasta oraz wiele programów strategicznych.

Jednym z celów strategicznych rozwoju jest „miasto-ogród”. Wynika to z faktu, że Puszczykowo jest miastem zamkniętym, nie posiadającym wiele przestrzeni rozwojowej i gruntów inwestycyjnych czy obszarów pozostających do dyspozycji szybko rozwijającego się budownictwa jednorodzinne. Stwierdzono, że „zadaniem strategicznego planu rozwoju opartego o miejscowe zasoby będzie więc poprawa istniejącego stanu zagospodarowania poszczególnych terenów mieszkaniowych i komunalnych. Przede wszystkim w tym celu strategicznym znalazły się projekty związane z uatrakcyjnieniem poszczególnych części miasta dla samych mieszkańców, poprawą estetyki i zagospodarowania posesji i terenów miejskich”.

Rozwojowi tego celu strategicznego sprzyja także otoczenie Wielkopolskiego Parku Narodowego i zasoby przyrodnicze, które od końca XIX wieku sprzyjały rozwojowi funkcji letniskowej. Jest to zatem propozycja powrotu do „korzeni”, pierwotnej idei jaka wykreowała zachowany do chwili obecnej charakter zabudowy Puszczykowa i jego przestrzeni. Autorzy konstatują dalej, że z tego powodu należy maksymalnie wykorzystać te historyczne walory miasta. Przewidują więc wspieranie wszelkich inicjatyw i działań zmierzających do rewitalizacji starej zabytkowej zabudowy miasta, uporządkowania terenów, w tym również terenów spacerowych, wykorzystania brzegu Warty jako głównego ciągu rekreacyjnego. Stąd powstały projekty, które mają zakładany cel osiągnąć. Opieka nad zabytkami może się wpisać w następujące programy:

- zagospodarowanie centrum miasta (nr 1.1.1.),
- podnoszenie jakości zabudowy miasta (nr 1.1.3.),
- promocja zasobów miasta na zewnątrz (nr 1.3.1),

Te programy są spójne i zgodne z założeniami będącymi podstawą do opracowania niniejszego programu opieki nad zabytkami. W „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo” założono, że jakość zabudowy na terenie miasta jest ważnym elementem budowy wizerunku Puszczykowa jako miejscowości o jednolitym charakterze. Stąd koniecznym jest kształtowanie właściwych form nowopowstającej architektury, harmonijnie współistniejącej w otoczeniu zabytkowych zabudowań, a także stopniowe remonty elewacji budynków prywatnych przyczyniać się będą stopniowo do podwyższania ogólnej estetyki miasta.

W omawianym dokumencie stwierdzono też konieczność uzyskania środków zewnętrznych na rewitalizację najstarszych obiektów.

4.5. Wynikające z uwarunkowań ochrony przyrody i równowagi ekologicznej Na terenie miasta znaj-

dują się trzy drzewa uznane przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody za pomniki przyrody – dwa dęby szypułkowe i sosna pospolita. Ponadto w granicach Puszczykowa zlokalizowane są trzy rezerwy przyrody:

- „Las Mieszany na Morenie”,
- „Puszczykowskie Góry”,
- „Nadwarciański Bór Sosnowy”

Te pomniki przyrody oraz chronione obszary podlegają ochronie na zasadach przepisów określonych w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz.U. Nr 92, poz. 880)

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

Zagadnienia związane z opieką nad zabytkami stanowią dla samorządu miejskiego istotny obszar działania ze względu na zasób obiektów zabytkowych i ich znaczenie dla prestiżu miasta.

Cele gminnego programu opieki nad zabytkami zostały przez Ustawodawcę określone w art. 87 ust. 2 ustawy. W związku z tym przyjmuje się następujące cele gminnego programu opieki nad zabytkami:

1. Realizacja celu strategicznego „miasta-ogrodu” zapisanego w „Strategii rozwoju miasta Puszczykowo na lata 2004 – 2013” polegającego na podnoszeniu jakości zabudowy miasta w tym rewitalizacji zabytkowej substancji architektonicznej i przestrzennej.

2. Konsekwentne i planowe realizowanie zadań kompetencyjnych samorządu dotyczących opieki nad zabytkami jako potwierdzenie uznania znaczenia dziedzictwa kulturowego dla rozwoju miasta.

3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych.

5. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej.

6. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.

7. Wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

8. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków.

9. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

10. Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

11. Uregulowanie stanu formalno – prawnego obiektów i obszarów zabytkowych.

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta - ogrodu”

a) Rewitalizacja najcenniejszych obszarów w skali urbanistycznej.

b) Rewitalizacja najcenniejszych założeń willowych z ogrodami oraz dawnych budynków użyteczności publicznej (pensjonatów, gasthausów, sanatoriów, dworców kolejowych).

c) Podnoszenie jakości zabudowy miasta

d) Zieleń miejska

e) Oznakowanie miasta

f) Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków

a) Gminna ewidencja zabytków została sporządzona w 2007 roku i lista zabytków ujętych w ewidencji gminnej załącznikiem do niniejszego programu,

b) Systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wynikające także z remontów i przebudów tych obiektów

c) wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w formie kart zespołu stanowisk archeologicznych,

d) sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków,

e) uzupełnianie i weryfikowanie wykonanej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączanie informacji uzyskiwanych od WKZ o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań

6.3. Działania w zakresie odnowy zabytków:

6.3.1. Pomoc właścicielom zabytków w uzyskaniu zewnętrznego finansowania opieki nad zabytkami:

a) Prowadzenie wykazu z informacjami o źródłach finansowania ochrony zabytków, o terminach składania wniosków (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

b) Informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków.

c) Merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o pozyskanie środków na odnowę zabytków.

6.3.2. Pomoc ze środków własnych właścicielom obiektów zabytkowych w zakresie finansowania opieki nad zabytkami:

a) Dofinansowanie właścicielom obiektów zabytkowych wykonania niezbędnej dokumentacji do wystąpienia o dokonanie przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisu danego obiektu do rejestru zabytków (m.in. karta zabytku architektury i budownictwa).

b) Dofinansowanie wykonania przez właściciela niezbędnej dokumentacji budowlanej, inwentaryzacji, opinie o stanie technicznym, kosztorysu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiekcie zabytkowym wpisanym do rejestru zabytków.

c) Dotacje dla właścicieli zabytków nieruchomych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków zasadach określonych w art. 81 ustawy.

6.3.3. Działania w zakresie odnowy zabytkowych cmentarzy

a) Podjęcie działań mających na celu objęcie ochroną prawną dawnych cmentarzy na terenie miasta: 2 ewangelickich i 1 katolickiego (wraz z kaplicą).

b) Rewitalizacja zabytkowych cmentarzy poewangelickich w Puszczykowie i w Nivce

c) Oznakowanie tych cmentarzy

d) Włączenie ich w system informacji wizualnej miasta oraz w system szlaków turystycznych.

6.3.4. Edukacja i promocja zabytków na terenie gminy:

a) Oznakowanie miasta

b) Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.4. Rozpoznanie perspektyw tworzenia parków kulturowych na terenie gminy.

c) Oznakowanie miasta

d) Promocja zasobów miasta na zewnątrz.

6.5. Cele i założenia ochrony stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych z terenu Puszczykowa

W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawastrzeń kulturowych podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu należy ujmować zagadnienia związane z ochroną zabytków archeologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego oraz respektować zapisy dotyczące ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dla ochrony tych stanowisk niezbędnym jest:

- respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych,

- wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych, tj. układu urbanistycznego, zabytkowych cmentarzy i parków, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnie-

nia z WUOZ w Poznaniu, który określi warunki realizacji inwestycji”

6.6. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5

W celu zapewnienia właściwej realizacji Gminnego programu ochrony zabytków oraz zobowiązań z niego wynikających koniecznym jest stworzenie stanowiska Koordynatora ds. ochrony zabytków i rewitalizacji na terenie miasta Puszczykowo.

Do głównych zadań realizowanych na tym stanowisku powinno m.in. należeć:

- monitoring realizacji zadań określonych w niniejszym programie i przedstawianie sprawozdań z jego realizacji Burmistrzowi;

- ciągła aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, w tym systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wynikające także z remontów i przebudów tych obiektów;

- gromadzenie informacji na temat stanu zachowania obiektów zabytkowych na terenie miasta, typowanie obiektów najbardziej zagrożonych, w których należy najpilniej przeprowadzić prace remontowe;

- koordynowanie działań związanych z realizacją idei „miasta – ogrodu” oraz rewitalizacją wybranych obszarów na terenie miasta;

- prowadzenie wykazu z informacjami o źródłach finansowania ochrony zabytków, o terminach składania wniosków (Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, fundusze Unii Europejskiej), wymaganych dokumentach itp;

- informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków;

- merytoryczna pomoc właścicielom zabytków w tworzeniu wniosków aplikacyjnych o pozyskanie środków na odnowę zabytków;

- współpraca z innymi komórkami i wydziałami Urzędu Miasta w celu koordynacji działań związanych z działaniami przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy;

- gromadzenie wniosków od właścicieli obiektów zabytkowych o udzielenie dotacji na prowadzenie prac remontowych, budowlanych i konserwatorskich.

Merytoryczna ocena tych wniosków oraz kwalifikowanie ich do realizacji;

- współpraca ze służbami finansowymi Gminy w celu właściwego planowania i uwzględniania środków na finansowanie ochrony zabytków w budżecie gminy;

- uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach, sympozjach i innych spotkaniach związanych z szeroko rozumianą ochroną dziedzictwa kulturowego oraz ochroną zabytków w celu pozyskiwania niezbędnej wiedzy dot. nowych źródeł finansowania na ochronę zabytków, rewitalizację itp.

- uczestnictwo i współpraca pod kątem merytorycznym w działaniach promocyjnych gminy w celu włączenia w nie zagadnień związanych z ochroną zabytków;

Utworzenie stanowiska Koordynatora ds. ochrony zabytków i rewitalizacji na terenie miasta Puszczykowo nastąpi w okresie 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Puszczykowo.

Propozycje działań i źródeł ich finansowania umieszczone zostały w terminarzu zadań i potencjalnych źródeł finansowania stanowiącym Załącznik nr 2.

7. Podział na obszary, projekty, zadania

Realizacja celu strategicznego wdrożenia koncepcji „miasta – ogrodu”.

W ramach realizacji tej koncepcji należy uwzględnić ochronę, zachowanie i rewitalizację najcenniejszych obszarów oraz obiektów zabytkowych, jakie znajdują się na terenie miasta.

Jedną z najważniejszych determinant mających wpływ na rozwój miasta są tradycje letniska podmiejskiego i istniejące zainwestowanie turystyczne. Elementy przestrzenne związane z historią budownictwa letniskowego oraz wypoczynku weekendowego mają zasadniczy wpływ na obecne uwarunkowania rozwoju miasta. Puszczykowo zatraciło już całkowicie charakter letniska. Postępujący proces niszczenia substancji zabytkowej sprawił, że niezwykle trudno odnaleźć ślady jego dawnej świetności, tym bardziej należy pieczołowitą ochroną i opieką objąć najstarsze z zachowanych obiektów. Aby Puszczykowo zachowało charakter mieszkalnego, willowego „miasta-ogrodu”, zieleń jako istotny czynnik kształtowania przestrzeni w historycznych założeniach willowych powinna stanowić szczególny przedmiot ochrony i rewitalizacji.

Podstawowym działaniem mającym na celu zmianę obecnego stanu będzie rewitalizacja najcenniejszych historycznie, przestrzennie i kulturowo obszarów miasta. Rewitalizacja odnosi się do kompleksowego procesu odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Właściwa definicja określa rewitalizację jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewitalizacji zabytków na wybranym obszarze, najczęściej dawnej dzielnicy miasta, w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. remonty – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach: bezrobocie, przestępczość, brak równowagi demograficznej.

Niewłaściwym jest więc mówić o „rewitalizacji”

jednego budynku, czy „rewitalizacji” placu miejskiego, jeżeli te działania dotyczą jedynie modernizacji budynków, czy rewaloryzacji zabytków. Funkcją wiodącą na terenie miasta jest mieszkalnictwo niskiej intensywności, z zapewnieniem wysokiego poziomu usług dla jego mieszkańców oraz możliwości prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej. Funkcje rekreacyjne i turystyczne mogą być w szczególności lokalizowane w zakolu rzeki Warty wzdłuż ul. Nadwarciańskiej, bądź restytuowane w obiektach położonych na terenach leśnych we wschodniej części miasta, a także w innych tradycyjnych obiektach (pensjonatach) na terenie całego miasta.

a) Rewitalizacja najcenniejszych obszarów w skali urbanistycznej.

Do objęcia programem rewitalizacji kwalifikują się w skali urbanistycznej dwa obszary w obrębie następujących granic:

Puszczykowo I – ul. Podleśną (od ul. Poznańskiej do Słonecznej), południowym zapleczem zabudowy ul. Słonecznej (od ul. Podleśnej do ul. Poznańskiej), ul. Poznańską od ul. Słonecznej do ul. Szkolnej, ul. Szkolną (od ul. Poznańskiej do ul. Wysokiej), ul. Wysoką (od ul. Szkolnej do ul. Wysokiej), północnym zapleczem ul. Lipowej (od ul. Wysokiej do ul. Poznańskiej); do tego obszaru można także włączyć fragment ul. Poznańskiej prowadzącej w kierunku dworca PKP, rejon dworca z zabudowaniami kolejowymi oraz dawną Restauracją „Capri” – ul. Wczasowa 8.

Puszczykowo II – ul. Dworcową (od torów kolejowych do ul. Ratajskiego i do brzegu Warty obejmując posesje przy ul. Nadwarciańskiej 1 i 2), brzegiem rzeki Warty (od posesji przy ul. Nadwarciańskiej 2 do końca zabudowy ul. Ratajskiego), północnym zapleczem ul. Mickiewicza (od ul. Ratajskiego do torów kolejowych);

Są to obszary o stosunkowo największym nasyceniu obiektami zabytkowymi, w których jednak powstało także dużo współczesnej zabudowy, często nieharmonizującej z zabytkowym otoczeniem. Działania w tych obszarach winny się skupiać, oprócz poprawy stanu zachowania zabytkowej zabudowy, także na określeniu zasad kształtowania nowej zabudowy.

Stąd podstawowe działania winny obejmować następujące cele:

- ochrona obiektów zabytkowych,
- ochrona krajobrazu kulturowego,
- harmonijne kształtowanie nowej zabudowy, dostosowanej do skali i charakteru istniejącej zabudowy.

Priorytetowo należy traktować podjęcie działań mających na celu rewitalizację następujących struktur:

- w obszarze Puszczykowo I –
 1. rejon ul. Lipowej,
 2. rejon zespołu ulic: Klonowej, Różanej części Po-

znańskiej i Podleśnej,

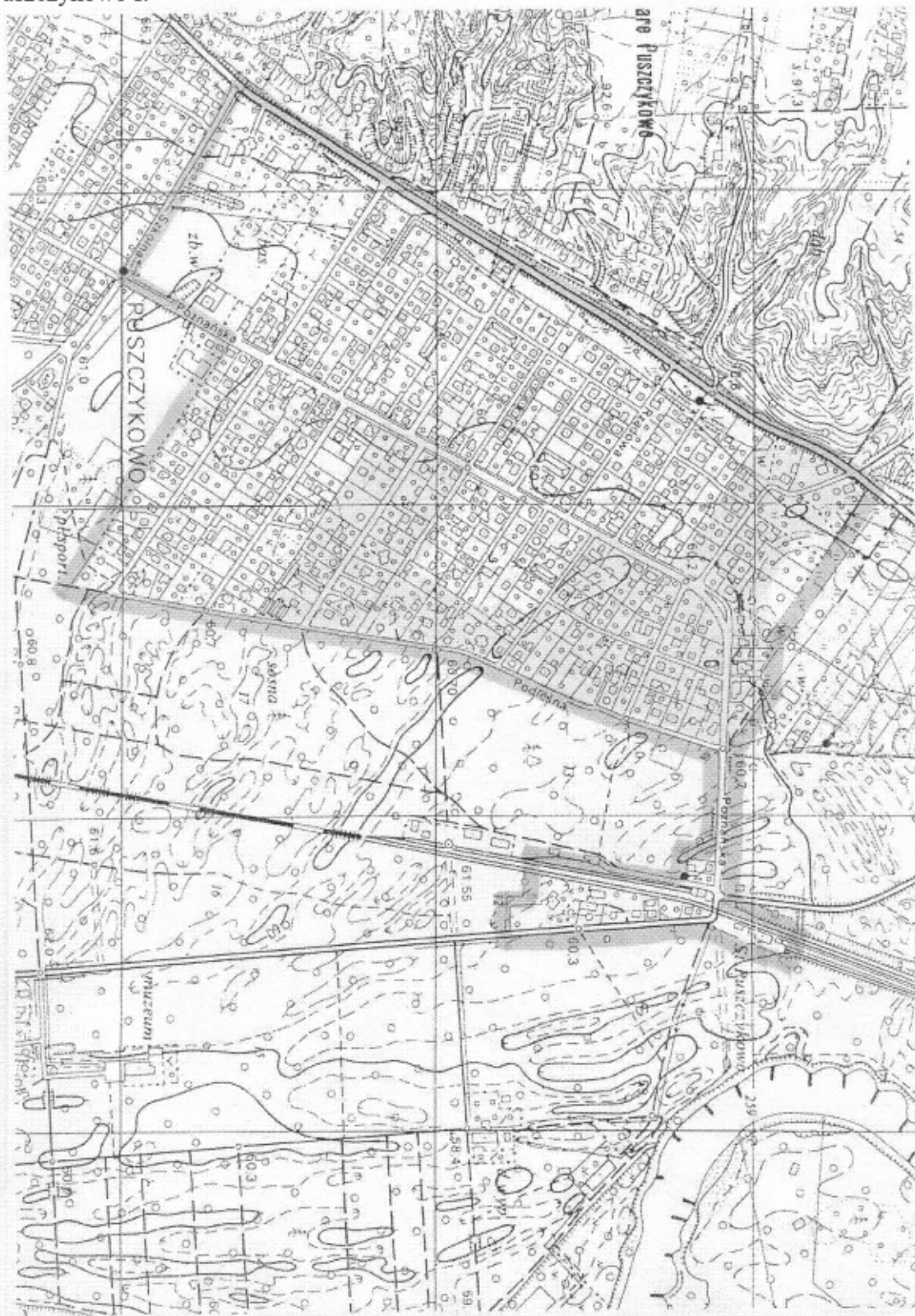
3. ul. Cienista

- w obszarze Puszczykowo II – rejon ul. Ratajskiego z częścią ul. Nadwarciańskiej (posesje nr 1,2)

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2009-2012

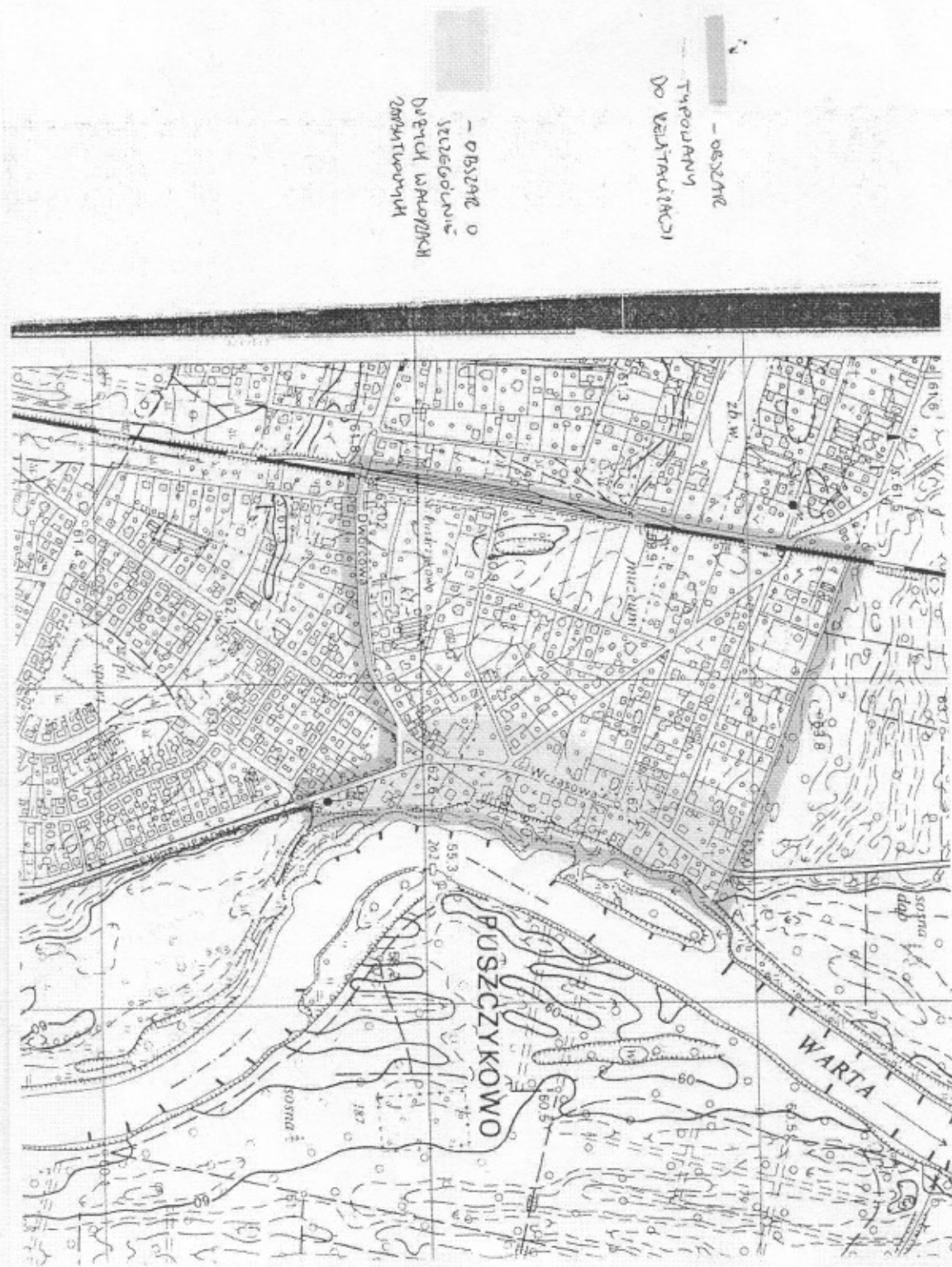
Puszczykowo I:

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Puszczykowo na lata 2009-2012

Puszczykowo II:

b) Rewitalizacja najcenniejszych założeń willowych z ogrodami oraz dawnych budynków użyteczności publicznej (pensjonatów, gasthausów, sanatoriów, dworców kolejowych)

Do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, które będą wspierane przez Urząd Miasta w Puszczykowie w ramach niniejszego programu, typuje się następujące obiekty:

- ul. Cienista 1 – willa „Jadwinówka”,
- ul. Cienista 13 – landhaus,
- ul. Poznańska 51 – willa,
- ul. Dąbskiej 2 – d. sanatorium przeciwgruźlicze,
- ul. Jałowcowa 1 – willa,
- ul. Jasna 7 – landhaus,
- ul. Jasna 8 – landhaus,
- ul. Kasprowicz 15/17 – dom z d. piekarnią,
- ul. Klonowa 5 – dom,
- ul. Klonowa 6 – dom letniskowy,
- ul. Podleśna 4 – ob. Urząd Miasta
- ul. Podleśna 10 – Landhaus
- ul. Podleśna 17 – ob. Urząd Stanu Cywilnego,
- ul. Poznańska 4 – d. pensjonat „Silva”,
- ul. Poznańska 9 – d. willa „Hertha”,
- ul. Poznańska 26 – d. pensjonat „Mimoza”
- ul. Przyszkołna 1 – d. willa, ob. Przedszkole,
- ul. Ratajskiego 7 – landhaus
- ul. Ratajskiego 11 – landhaus,
- ul. Ratajskiego 21 – landhaus,
- ul. Ratajskiego 25 – landhaus,
- ul. Ratajskiego 36 – d. restauracja „Turystyczna”,
- ul. Różana 1 – dom letniskowy,
- ul. Słoneczna 15 – dom letniskowy,
- ul. Słoneczna 17 – dom letniskowy,
- ul. Wczasowa 8 – d. restauracja „Capri”,
- ul. Wysoka 1 – tzw. Stara szkoła, ob. przedszkole
- ul. Wysoka 1 – dawna szkoła podstawowa, ob. Biblioteka Miejska
- ul. Wysoka 24 – d. pensjonat „Zameczek”,

Na posesjach przy ul. Ratajskiego nr 7, 11, 21, 25 istnieje możliwość podjęcia działań mających na celu rewitalizację obszaru działek i odtworzenia częściowo historycznej kompozycji ogrodów. Działania te można podjąć wspólnie z właścicielami nieruchomości.

Jest to lista obiektów, które zdaniem Miasta powinny być poddane rewitalizacji. Działania przy tych obiektach będą przez Miasto wspierane w zależności od posiadanych środków – w roku bieżącym lub następnych latach, zgodnie z uszczegółowionymi kierunkami działań z punktu 6).

8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami (określa gmina z zakresu: instrumentów prawnych, instrumentów finansowych, instrumentów społecznych oraz koordynacja i kontrolna).

Podmiotem formułującym gminny program opieki

nad zabytkami jest samorząd gminny.

Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz miasta na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych. Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami i przestrzeniami zabytkowymi, tak, by wywołać ich pożądane zachowania prowadzące do realizacji zamierzonych celów. Głównym odbiorcą programu jest społeczność miasta, która bezpośrednio odczuje efekty jego wdrażania.

Dostępne instrumentarium, jakie można wykorzystać do realizacji niniejszego programu, wynika z obowiązującego prawa i przepisów w nim określonych oraz opartych na nich działaniach umocowanych w realiach finansów publicznych i instrumentów prawno – ekonomicznych. Stąd można wyróżnić pięć rodzajów instrumentów, jakie należy wykorzystywać przy realizacji niniejszego programu:

- instrumenty prawne (wynikające z przepisów prawnych dokumenty wydawane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, programy określające politykę państwa i województwa w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego),
 - instrumenty koordynacji (strategia rozwoju miasta, plan rozwoju lokalnego, programy rozwoju infrastruktury miejskiej, programy ochrony środowiska, programy prac konserwatorskich, plan ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego, studia i analizy, koncepcje, plany rewitalizacji, prowadzenie instytucji, w tym tworzenie podmiotów prawnych, współpraca z ośrodkami akademickimi i naukowymi),
 - instrumenty finansowe (dotacje, subwencje, dofinansowania, nagrody, zachęty finansowe, zbiórki społeczne, programy operacyjne uwzględniające finansowanie z funduszy Wspólnoty Europejskiej),
 - instrumenty społeczne (edukacja kulturalna, informacja, współdziałanie z organizacjami społecznymi),
 - instrumenty kontrolne (aktualizacja danych o stanie zabytków na terenie miasta, stanu zagospodarowania przestrzennego miasta, monitoring środowiska kulturowego, ciągła weryfikacja zasobów gminnej ewidencji zabytków itp.)
- Uruchomienie podanych instrumentów wymaga od władz i społeczności lokalnej inicjatywy i konkretnych działań, które są prowadzone w wielu sferach działalności, w tym:
- wykorzystanie istniejących przepisów prawnych związanych z polityką ochrony zabytków w celu przygotowania efektywnej polityki ochrony środowiska kulturowego w mieście,
 - wykorzystywanie regionalnych programów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dla realizacji gminnego programu (programy na poziomie powiatu, województwa oraz kraju),
 - pozyskiwanie wszelkich dostępnych źródeł finansowania opieki nad zabytkami i realizacji zadań

określonych w tym programie,

- włączanie problematyki związanej z opieką nad zabytkami do planistycznych opracowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym miasta,
- tworzenie opracowań planistycznych odpowiednio dla potrzeb ochrony zabytków oraz sporządzanie analiz i oceny skutków wpływu planowanych działań inwestycyjnych na środowisko kulturowe miasta,
- koordynowanie działań prowadzonych w stosunku do środowiska kulturowego na terenie miasta,
- pozyskanie poparcia społecznego dla działań związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,
- prowadzenie marketingu terytorialnego z uwzględnieniem istniejących na terenie miasta zasobów zabytków oraz z wykorzystaniem stwarzanych przez nie możliwości,
- prowadzenie ciągłego monitoringu zmian w zakresie środowiska kulturowego,
- efektywne zarządzanie programem,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zabytków i opieką nad zabytkami,

9. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Proces osiągania celów Programu opieki nad zabytkami będzie monitorowany przez Zespół Koordynujący, poprzez analizę stopnia ich realizacji. Będzie ona obejmowała:

a) bieżący monitoring (przynajmniej raz do roku) gminnej ewidencji zabytków, uwzględniający informacje o stanie zachowania obiektów, zmianach lokalizacyjnych, zmianach stosunków własnościowych.

b) ocenę zaawansowania prac związanych z rewitalizacją obiektów zabytkowych

c) ocenę realizacji programu wdrażania tras turystyczno- edukacyjnych na terenie gminy

d) ocenę realizacji programu edukacji i promocji zabytków

e) ocenę kontaktów z właścicielami obiektów, w zakresie działań zmierzających do rewitalizacji obiektów zabytkowych.

Analiza ta będzie dokonywana każdorazowo przez Burmistrza Miasta po upływie 2 lat funkcjonowania Programu i zakończona raportem Burmistrza przedkładanym Radzie Gminy. W miarę rozwoju systemu monitorowania przewiduje się weryfikację sposobu tejże oceny.

Za prowadzenie na bieżąco monitoringu z realizacji niniejszego programu będzie odpowiedzialna przed Burmistrzem osoba zatrudniona na stanowisku Koordynatora ds. ochrony zabytków i rewitalizacji na terenie miasta Puszczykowo.

10. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami Główny obowiązek dbania o stan zabytków, a tym samym

ponoszenia nakładów na prace konserwatorskie, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych.

Istnieje możliwość dofinansowania zadań z zakresu opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego z budżetu państwa. Wsparcie finansowe pochodzi ze środków:

1. Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programów Operacyjnych;

2. Wojewody Wielkopolskiego, będących w dyspozycji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

3. Budżetu samorządu województwa wielkopolskiego i jednostek samorządu terytorialnego;

4. Funduszu Kościelnego (dla prac przy obiektach sakralnych, nie obejmujących konserwacji ruchomego wyposażenia kościołów);

5. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dla założeń zieleni zabytkowej).

Omówienie wybranych zewnętrznych źródeł finansowania opieki nad zabytkami.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

a) Program Operacyjny „DZIEDZICTWO KULTUROWE”.

Program realizowany jest w ramach 6 priorytetów: Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych, rozwój instytucji muzealnych, ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju, ochrona zabytków archeologicznych, tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego, ochrona zabytkowych cmentarzy. Podstawowym celem programu jest: ochrona i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, zwiększanie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego (w tym dziedzictwa archeologicznego), kompleksowa rewaloryzacja zabytków, zwiększenie roli zabytków i muzealiów w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę oraz na wypadek sytuacji kryzysowych, udostępnianie zabytków na cele publiczne, utrwalanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie cyfrowej, renowacja i konserwacja zabytkowych cmentarzy (z wyjątkiem grobów i cmentarzy wojennych).

b) Program Operacyjny „PROMESA MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO”.

Celem Programu Operacyjnego „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego” jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury.

Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych, realizowa-

nych przy współudziale środków europejskich. Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego to inaczej umowa przyrzeczenia o współfinansowaniu projektów realizowanych ze środków europejskich pod warunkiem ich wyboru do realizacji przez właściwe organy w ramach m.in. obu mechanizmów finansowych, funduszy strukturalnych i programów wspólnotowych.

Wnioski o „Promesę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego” należy składać w Departamencie Strategii Kultury i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Wnioskodawcami uprawnionymi do składania wniosków w ramach PO Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego są:

- instytucje kultury i instytucje filmowe: samorządowe, państwowe oraz współprowadzono z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- publiczne szkoły artystyczne I i II stopnia oraz publiczne uczelnie artystyczne,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- organizacje pozarządowe,
- archiwa państwowe.

Promesa MKiDN może pokrywać maksymalnie 90 % wkładu krajowego. W szczególnych przypadkach Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego może zadecydować o pokryciu więcej niż 90% wkładu krajowego.

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.

W dokumencie stwierdzono, że w Wielkopolsce zwraca się szczególną uwagę na zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego. Według danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na koniec 2005 roku według rejestru zabytków było w regionie niecałe 5 600 nieruchomości obiektów zabytkowych, w tym wśród zabytków architektury i budownictwa nie wymaga napraw 12,2% obiektów, drobnych napraw wymaga 35,3%, remontów zabezpieczających 29,8%, a remontów kapitalnych 22,7% obiektów. Taki stan infrastruktury dziedzictwa kulturowego wymaga odpowiednich działań, szczególnie w odniesieniu do najważniejszych obiektów.

W województwie wielkopolskim jest duże zapotrzebowanie na wsparcie projektów z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich i odnowy miast. Świadczy o tym znaczna ilość projektów zgłaszanych do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (w okresie programowania 2004-2006), jak i wstępnie do Systemu Ewidencji Przedsięwzięć na lata 2007-2013

Priorytet IV Rewitalizacja obszarów problemowych

Cel główny:

- Restrukturyzacja obszarów problemowych na

rzecz wzrostu i zatrudnienia

Cel główny osiągany będzie poprzez następujące cele szczegółowe:

- Rewitalizacja terenów miejskich
- Rewitalizacja terenów powojkowych i przemysłowych

Potencjalni beneficjenci

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- jednostki organizacyjne jst. posiadające osobowość prawną,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- administracja rządowa,
- szkoły wyższe,
- jednostki naukowe,
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe,
- jednostki kultury,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
- instytucje otoczenia biznesu,
- przedsiębiorcy/MŚP,
- administracja rządowa,
- spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS,
- partnerzy społeczni i gospodarczy.

Urząd Marszałkowski - Departament Kultury

Departament wykonuje zadania w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, koordynuje i kontroluje działalność wojewódzkich samorządowych instytucji kultury oraz współpracuje z organizacjami pożytku publicznego w zakresie kultury i sztuki oraz ochrony dziedzictwa narodowego.

Do podstawowych zadań departamentu należy:

a) Organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej poprzez instytucje kultury w zakresie:

- edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- gromadzenia, dokumentowania, tworzenia, ochrony i udostępnienia dóbr kultury;
- tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i nauką;

- tworzenia warunków dla kultywowania folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego;

- rozpatrywania, rozbudzania i zaspokajania potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;

b) Realizacja zadań związanych z tworzeniem i likwidacją instytucji kultury, ich finansowaniem oraz opracowywaniem dla nich statutow.

c) Mecenat nad działalnością kulturalną polegający na jej wspieraniu i promocji, w tym wykonywanie zadań z zakresu kultury oraz ochrony dziedzictwa narodowego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

d) Organizowanie pomocy finansowej na działalność kulturalną o szczególnym znaczeniu prowadzo-

ną w kraju i za granicą.

e) Prowadzenie działań związanych z:

- ustanowieniem i przyznawaniem dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury;
- przyznawaniem stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i ochroną dóbr kultury.

f) Zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.

g) Działania na rzecz pielęgnowania polskości, rozwoju i kształtowania świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej mieszkańców województwa oraz zachowania wartości środowiska kulturalnego.

h) Wspieranie rozwoju kultury oraz ochrona i racjonalne wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego.

i) Dbalność o dobra kultury i podejmowanie działań ochronnych oraz uwzględnianie zadań z zakresu ochrony zabytków w budżecie Województwa Wielkopolskiego.

11. Załączniki:

- Załącznik nr 1 Spis obiektów w gminnej ewidencji zabytków

- Załącznik nr 2 Terminarz realizacji zadań i potencjalne źródła finansowania Gminny

Załącznik nr 1.

SPIS OBIEKTÓW W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

- Zespół kościoła par. p.w. MB Wniebowziętej, ul. Kościelna:

- kościół, mur., 1923 – 1928, arch. Adam Ballenstaedt

- plebania, mur., 1928 r.

- ogród przy plebani

- Zespół zabudowań Zgromadzenia Wspólnoty Ducha Świętego, ul. Dworcowa 14

- g) dom misyjny, d. bud mieszkalny, mur., l. 30 XX w.

- h) dom mieszkalny, mur. l. 30 XX w.

- Kaplica pogrzebowa na cmentarzu parafialnym, mur., 2 ćw. XX w.

- Zespół dawnego pensjonatu, ul. Wysoka 1, ob. Dom Braci Serca Jezusowego

- a) dom zakonny, d. pensjonat, mur., ok. 1900 r., przebudow. po 1945 r.

- b) kaplica, d. sala balowa, mur., ok. 1900 r., przebudow. po 1945 r.

- Dom wczasowy Lech, d. zespół sanatorium (pierwotnie przeciwgruźliczego), ul. Dąbmskiej 2

- Zespół pensjonatu „Rusałka”, ul. Wodniczki 1

- d) tzw. „Duża Rusałka”, ob. dom mieszkalny, mur., 1922 – 1926r.

- e) tzw. „Mała Rusałka”, dom mieszkalny z częścią gospodarczą, mur., ok. 1925 r.

- Zespół szkoły podstawowej, ul. Wysoka 1

- d) tzw. „Stara szkoła”, ob. przedszkole, mur., 4

ćw. XIX w.

- e) dawna szkoła podstawowa, ob. Biblioteka Miejska, mur., 1 ćw. XX w.

- Poczta, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 28, mur., l. 20 XX w.

- Zespół dworca kolejowego Puszczykowo

- h) dworzec, drewn., ok. 1905 r.

- i) szalet, szach., ok. 1905 r.

- j) dom pracowniczy, ul. Wczasowa 4, mur., ok. 1905 r.

- k) budynek gospodarczy, ul. Wczasowa 4, mur. szach., ok. 1905 r.

- Zespół dworca kolejowego Puszczykówko

- dworzec, drewn. mur. szach., pocz. XX w.

- dom pracowniczy, ul. Reymonta 17, mur., ok. 1906 r.

- Zajazd – pensjonat „Zameczek”, ob. dom mieszkalny, ul. Wysoka 24, mur., 1908 r., przebudow. l. 70 XX w.

- Restauracja „Capri” (d. „Leśna”, „U Mandla”) ob. dom mieszkalny, ul. Wczasowa 8, mur. szach., pocz. XX w.

- Restauracja Morawskiego (potem „Turystyczna”), ob. nieużytkowany, ul. Ratajskiego 36, mur., pocz. XX w.

- Pensjonat „Silva”, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 4, mur., 1905 r.

- Pensjonat „Mimoza”, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 26, mur., pocz. XX w.

- Ul. Brzozowa

- Dom, ul. Brzozowa 6, mur., ok. 1938 r.

- Dom, ul. Brzozowa 8, mur., 1935 r., arch. Adolf Piller, przebud. lata 90 XX w.

- Dom, ul. Brzozowa 11, mur., 1934 r.

- Dom, ul. Brzozowa 13, mur., l. 30 XX w.

- Ul. Chrobrego

- Dom, ul. Chrobrego 37, mur., l. 30 XX w.

- Dom, ul. Chrobrego 45, mur., ok. 1928 r.

- Dom, ul. Chrobrego 47, mur., l. 20 XX w.

- Willa, ul. Chrobrego 50a, mur., ok. 1930 r.

- Ul. Cicha

- Dom, ul. Cicha 5, mur., 1930 r.

- Ul. Cienista

- Dom, ul. Cienista 1 (d. willa „Jadwinówka”), szach., ok. 1901 r.

- Dom, ul. Cienista 2, szach., ok. 1902 r.

- Dom, ul. Cienista 5, szach., pocz. XX w., przebud. l. 80 XX w.

- Dom, ul. Cienista 7/9, mur., l. 30 XX w.

- Zespół domu ul. Cienista 11

- d) dom, mur., arch. Emil Lenz, 1938 r.

- e) stróżówka, mur., 1938 r.

- Dom, ul. Cienista 13, mur., pocz. XX w.

- Ul. Czarnieckiego

- Dom, ul. Czarnieckiego 17, mur., po 1925 r.

- Dom, ul. Czarnieckiego 21, mur., ok. 1905 r.

- Dom, ul. Czarnieckiego 23, mur., po 1925, przebudow. po 1995 r.

- Dom, ul. Czarnieckiego 27, mur., 2 ćw. XX w.

- Dom, ul. Czarnieckiego 31, mur., 2 ćw. XX w.

- Dom, ul. Czarnieckiego 32, mur., ok. 1930 r.
- Dom, ul. Czarnieckiego 36, mur., 2 ćw. XX w.
- Dom, ul. Czarnieckiego 37, mur., po 1930 r.
- Dom, ul. Czarnieckiego 44, mur., 2 ćw. XX w., przebud. po 1996 r.
- Dom ul. Czarnieckiego 52, mur., 2 ćw. XX w.
- Dom, ul. Czarnieckiego 57, mur., po 1930 r.
- Dom, ul. Czarnieckiego 61, mur., po 1930 r.
- Dom, ul. Czarnieckiego 63, mur., ok. 1910 r.
- Dom, ul. Czarnieckiego 67, mur., 2 ćw. XX w., przebudow.
- Dom, ul. Czarnieckiego 69, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Czarnieckiego 71, mur., 2 ćw. XX w.
- Dom, ul. Czarnieckiego 75, mur., 2 ćw. XX w., przebudow.
- Ul. Dębowa
- Dom, ul. Dębowa 2, mur, ok. 1925 r.
- Ul. Dworcowa
- Dom, ul. Dworcowa 10, mur., 4 ćw. XIX w.
- Dom, ul. Dworcowa 20, mur., 1926 r.
- Dom, ul. Dworcowa 42, mur. 1924 – 1925 r.
- Ul. Fiedlera
- Dom, ul. Fiedlera 1, drewn., 1922 – 1923 r.
- Willa, ul. Fiedlera 4, mur., 1930 – 1931 r., rozbud. 1935 r.
- Dom, ul. Fiedlera 6, mur., ok. 1920 r.
- Dom, ul. Fiedlera 12, mur., po 1933 r.
- Dom, ul. Fiedlera 18, mur., 1923 – 1926 r.
- Ul. Gołębia
- Dom, Ul. Gołębia 2, mur., koniec I. 20 XX w.
- Dom, ul. Gołębia 17/19, mur., ok. 1920 r., rozbud. 1935 r.
- Ul. Gwarna
- Dom, ul. Gwarna 4, mur., 1 ćw. XX w
- Dom, ul. Gwarna 5, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Gwarna 6, mur, 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Gwarna 20 mur., 1 ćw. XX w.
- Ul. Jackowskiego
- Dom, ul. Jackowskiego 3, mur., 1938 r.
- Dom, ul. Jackowskiego 5, mur., ok. 1925 r.
- Dom, ul. Jackowskiego 8, mur., 1935, rozbud. 1982 r.
- Dom, ul. JAckowskiego 11, mur., ok. 1930 r.
- Dom, ul. Jackowskiego1 7, mur., ok. 1930 r.
- Willa „Stoneczna”, ul. Jackowskiego 21, mur., 1933 r.
- Dom, ul. Jackowskiego 23, mur., ok. 1930 r.
- Ul. Jałowcowa
- Willa, ul. Jałowcowa 1, mur.-szach., ok. 1900
- Ul. Jarosławska
- Dom, ul. Jarosławska 3., mur., ok. 1930 r.
- Ul. Jasna
- Dom ul. Jasna 7, mur., 1913 r.
- Dom, ul. Jana 8, mur., 1905 r.
- Ul. Kasprowicza
- Dom, ul. Kasprowicza 4, mur. 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Kasprowicza 6, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Kasprowicza 8, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Kasprowicza 9, mur., 1934 r.
- Zespół domu, ul. Kasprowicza 15/17
- f) dom, mur. szach., ok. 1900 r., rozbud. 1927-1929r .
- g) budynek gospodarczy, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Kasprowicza 23, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Kasprowicza 27, mur., ok. 1930 r.
- Ul. Klonowa
- Dom, ul. Klonowa 2, mur., 1927 r.
- Dom, ul. Klonowa 3, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Klonowa 5, mur. szach., ok. 1905 r.
- Dom, ul. Klonowa 6, mur., 1926 r.
- Dom, ul. Klonowa 8, mur. drewn., 1911 r.
- Ul. Kopernika
- Dom, ul. Kopernika 3, mur., 1926 – 1927 r.
- Dom, ul. Kopernika 10, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Kopernika 11, mur., I. 30 XX w.
- Dom, ul. Kopernika 13, mur., ok. 1924 r.
- Ul. Kosińskiego
- Dom, ul. Kosińskiego 2, mur., 1 ćw. XX w.
- Ul. Krótka
- Dom, ul. Krótka 5, mur., I. 30 XX w.
- Ul. Kwiatowa
- dom, ul. Kwiatowa 1, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Kwiatowa 3, mur., po 1925 r.
- Dom, ul. Kwiatowa 14, mur. 1933 r.
- Ul. Langego
- Dom, ul. Langego 1, mur., ok. 1935r.
- Dom, ul. Langego 2, mur., I. 20 XX w.
- Ul. Libelta
- Dom, ul. Libelta 4, mur., ok. 1930 r.
- Dom, ul. Libelta 5, mur. 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Libelta 6, mur., ok. 1925 r.
- Dom, ul. Libelta 7, mur., bud. Suszka, 1932 r.
- Dom, ul. Libelta 9, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Libelta 14, mur., ok. 1925 r.
- Dom, ul. Libelta 17, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Libelta 24, mur., 1930 r.
- Ul. Lipowa
- Dom, ul. Lipowa 2, mur., 1929 – 1931 r.
- Dom, ul. Lipowa 5, mur., 1938 r.
- Dom, ul. Lipowa 6, mur., 1933 r.
- Dom, ul. Lipowa 7, mur., 1 ćw. XXw.
- Dom, ul. Lipowa 9, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Lipowa 10, mur., I. 20 XX w.
- Dom, ul. Lipowa 11, mur., 1926 r.
- Dom, ul. Lipowa 13, mur., arch. Józef Schneider, 1926 r.
- Ul. Mickiewicza
- Willa, ul. Mickiewicza 1, mur., arch. Czesław Leitgeber, 1928 r.
- Willa, ul. Mickiewicza 2, mur., 1924 r.
- Willa, ul. Mickiewicza 3, mur., ok. 1930 r.
- Dom, ul. Mickiewicza 6, mur., ok. 1925 r.
- Ul. Nadwarciańska
- Willa, ul. Nadwarciańska 1, mur. szach., ok. 1905, rozbud. lata 20 XX w.
- Ul. Niwka Stara
- Dom, ul. Niwka Stara, mur. 1914 r.
- Ul. Ogrodowa
- Dom, ul. Ogrodowa 12 (d.8), mur., ok. 1913 r.
- Ul. Piaskowa

- Dom, ul. Piaskowa 4, mur., 1923 – 1926 r.
- Dom, ul. Piaskowa 6, mur., po 1920 r.
- Dom, ul. Piaskowa 7, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Piaskowa 9, mur., po 1925 r.
- Dom, ul. Piaskowa 11, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Piaskowa 14, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Piaskowa 19, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Piaskowa 42, mur., 1 ćw. XX w.
- Ul. Podgórna
- Dom, ul. Podgórna 2, mur., ok. 1936 r.
- Dom, ul. Podgórna 4, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Podgórna 8, mur. 1 ćw. XX w.
- Ul. Podleśna
- Willa, ul. Podleśna 4, tzw. Pałacyk Myśliwski, ob. Urząd Miasta, arch. Emil Lenz, 1935 r.
- Dom, ul. Podleśna 6, mur., ok. 1905 r.
- Dom, ul. Podleśna 10, mur., ok. 1910 r.
- Dom, ul. Podleśna 12, mur., ok. 1928 r.
- Dom, ul. Podleśna 13, mur., ok. 1929 r.
- Dom, ul. Podleśna 17, mur., 1933 – 1936 r.
- Ul. Posadzego
- Dom, ul. Posadzego 1, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Posadzego 5, mur., lata 30 XX w.
- Ul. Poznańska
- Willa „Hertha”, ul. Poznańska 9, mur., ok. 1910 r., przebud. 1932 i 1936 r.
- Dom, ul. Poznańska 10, mur., 1900 r.
- Dom, ul. Poznańska 12 (d. willa „Dwór”), mur., ok. 1910 r., przebud. 1931-1932 r.
- Dom, ul. Poznańska 14, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Poznańska 33, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Poznańska 38, mur., 1912 r.
- Dom, ul. Poznańska 42, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Poznańska 51, szach., ok. 1900 r.
- Dom, ul. Poznańska 56, mur., pocz. XX w.
- Dom z piekarnią, ul. Poznańska 57, mur., l. 20 XX w., rozbud. po 2000 r.
- Dom, ul. Poznańska 58, szach., 1903 r.
- Dom, ul. Poznańska 60, mur., przed 1910 r., rozbud.
- Dom, ul. Poznańska 62, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Poznańska 64, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Poznańska 68, mur., 1930 r.
- Dom, ul. Poznańska 82, mur., 1923 – 1924 r.
- Dom, ul. Poznańska 85, mur., 1910 – 1912 r.
- Dom, ul. Poznańska 94, mur., l. 20 XX w.
- Ul. Przyszkolna
- Willa, ob. przedszkole, ul. Przyszkolna 1, mur., arch. Marian Pospieszalski, 1933-1936 r.
- Ul. Puławskiego
- Dom, ul. Puławskiego 14, mur., 1 ćw. XX w.
- Ul. Ratajskiego
- Willa, ul. Ratajskiego 7, mur. szach., arch. Herman Bohmer, ok. 1900 r.
- Dom, ul. Ratajskiego 11, mur. szach., arch. Paul Preul, ok. 1900 r.
- Dom, ul. Ratajskiego 15, mur. szach., pocz. XX w.
- Dom, ul. Ratajskiego 16, mur., arch. Śmierciński (?), 1897 r., rozbud. 1910 r. arch. Czesław Leitgeber, remont 2005 r.
- Dom, ul. Ratajskiego 21, mur., ok. 1910 r.
- Zespół willi, ul. Ratajskiego 23, arch. Czesław Leitgeber
- willa, mur., ok. 1910 r.
- budynek gosp., mur. ok. 1910 r.
- Willa, ul. Ratajskiego 25, mur., 1903 – 1905 r.
- Willa, ul. Ratajskiego 27, mur. 1924 r.
- Willa, ul. Ratajskiego 28, mur., ok. 1912 r., rozbud. po 1930 r.
- Ul. Reymonta
- Dom, ul. Reymonta 1, mur., ok. 1926 r.
- Dom, ul. Reymonta 2, mur., 1938 – 1939 r., arch. Jan Ochota
- Dom, ul. Reymonta 4, mur., 1932 r., rozbud. 1938 r.
- Ul. Różana
- Dom, ul. Różana 1, mur., arch. Alfred Grotte, przebud. l. 20 XX w.
- Dom, ul. Różana 4, mur., 1923 – 1924, inż. Maćkowiak
- Dom, ul. Różana 19, mur., 1929 r.
- Ul. Rządowa
- Dom, ul. Rządowa 4, mur., 1938 r.
- Dom, ul. Rządowa 10, mur., 2 ćw. XX w.
- Ul. Słoneczna
- Dom, ul. Słoneczna 2, mur., 1932 – 1936, bud. Ginter
- Dom, ul. Słoneczna 6, mur., l. 30 XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 7, mur., l. 30 XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 9, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 10, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 15, mur. szach., 1917 r.
- Dom, ul. Słoneczna 17, mur., ok. 1913 r.
- Dom, ul. Słoneczna 21, mur. 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 23, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Słoneczna 24, mur., l. 30 XX w.
- Ul. Słowackiego
- Dom, ob. Muzeum i Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera, ul. Słowackiego 1, mur., 1926 – 1929 r.
- Ul. Sobieskiego
- Dom, ul. Sobieskiego 12, mur., po 1900 r.
- Dom, ul. Sobieskiego 22, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Sobieskiego 24, mur., pocz. XX w.
- Dom „Maria, ul. Sobieskiego 23, mur., l. 30 XX w.
- Dom, ul. Sobieskiego 26, mur., 1932 r.
- Dom, ul. Sobieskiego 31, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Sobieskiego 36, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Sobieskiego 41/43, mur., 1 ćw. XX w.
- Ul. Spokojna
- Dom, ul. Spokojna 3, drewn. 1926 r., remont l. 90 XX w.
- Dom, ul. Spokojna 6/8, mur., 1926 r.
- Dom, ul. Spokojna 9, mur., pocz. XX w.
- Ul. Studzienna
- Dom, ul. Studzienna 1, mur. l. 30 XX w.
- Ul. Wawrzyniaka
- Dom, ul. Wawrzyniaka 3, mur., 1 ćw. XX w.

- Dom, ul. Wawrzyniaka 5, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Wawrzyniaka 7, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Wawrzyniaka 9, mur., po 1920 r.
- Dom, ul. Wawrzyniaka 15, mur. 1 ćw. XX w.
Ul. Wąska
- Dom, ul. Wąska 5, mur., ok. 1906 r.
Ul. Wiosenna
- Dom, ul. Wiosenna 2, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Wiosenna 4, mur., 1931 r.
- Dom, ul. Wiosenna 6, mur., po 1925 r.
- Dom, ul. Wiosenna 17, mur., 1 ćw. XX w.
- Dom, ul. Wiosenna 18, mur. l. 30 XX w.
- Dom, ul. Wiosenna 22, mur., ok. 1905 r., arch.
Hans Max Kuhne, rozbud. po 2002 r.

Ul. Wysoka
- Dom, ul. Wysoka 4, szach., ok. 1905 r.
- Dom, ul. Wysoka 5, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Wysoka 6, mur., ok. 1910 r.
- Dom, ul. Wysoka 10, mur. drewn., ok. 1910 r.
- Dom, ul. Wysoka 14, mur., ok. 1910 r.
- Dom „Wzgórze”, ul. Wysoka 20, mur., 1931 r.
Ul. Zalesie
- Dom, ul. Zalesie 4/6, mur. 1930 r.
Ul. Zielona
- Dom, ul. Zielona 1, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Zielona 2, mur., l. 20 XX w.
- Dom, ul. Zielona 8, mur., pocz. XX w.
- Dom, ul. Zielona 10, mur., l. 30 XX w.

Załącznik nr 2.

TERMINARZ REALIZACJI ZADAŃ I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA (NALEŻY WPISAĆ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ I ŹRÓDEŁ ICH FINANSOWANIA)

Rok	Zadanie	Planowane finansowanie
2009	1) prace nad opracowaniem planów zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta – w tym obszarów predestynowanych do rewaloryzacji, objęcia strefą ochrony konserwatorskiej, z ochroną zabudowy zabytkowej i ograniczeniem podziałów geodezyjnych gruntów	Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy
	2) Prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	Budżet Miasta – uchwała Rady Miasta Puszczykowa
2010	1) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa 50.000 zł
	2) Prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	Budżet Miasta – Uchwała Rady Gminy Fundusze zewnętrzne
	3) Promocja wartości kulturowych i zabytkowych obiektów oraz obszarów urbanistycznych - prasa lokalna, wydawnictwa okolicznościowe	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa Fundusze zewnętrzne
	4) Opracowanie dokumentacji dot. rewitalizacji zabytkowych cmentarzy	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	5) prace nad opracowaniem i uchwaleniem planów zagospodarowania przestrzennego północnej części miasta – w tym obszarów predestynowanych do rewaloryzacji, objęcia strefą ochrony konserwatorskiej, z ochroną zabudowy zabytkowej i ograniczeniem podziałów geodezyjnych gruntów	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	6) prace nad opracowaniem planu zagospodarowania przestrzennego dla najstarszej części Puszczykówka – rejon ulic C. Ratajskiego, Mickiewicza, Fiedlera, Słowackiego, Reymonta, Dworcowej	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	7) systematyczne podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej, jakości zabudowy, charakteru zieleni miejskiej	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
2011	1) Dotacje dla właścicieli obiektów zabytkowych	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	2) Prace remontowe przy obiektach zabytkowych będących własnością Gminy	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa Fundusze zewnętrzne
	3/. Promocja wartości kulturowych i zabytkowych obiektów oraz obszarów urbanistycznych - prasa	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa

	lokalna, wydawnictwa okolicznościowe	
	4) Wykonanie Gminnej ewidencji zabytków archeologicznych - określenie stref występowania stanowisk archeologicznych	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	5) Opracowanie i uchwalenie planu zagospodarowania przestrzennego dla najstarszej części Puszczykówka – rejon ulic C. Ratajskiego, Mickiewicza, Fiedlera, Słowackiego, Reymonta, Dworcowej	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	6) Prace nad objęciem planami zagospodarowania przestrzennego jak największej części miasta	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa
	7) Realizacja programu rewitalizacji zabytkowych cmentarzy	Budżet Miasta – Uchwała Rady Miasta Puszczykowa

678

UCHWAŁA Nr 259/09/V RADY MIASTA PUSZCZYKOWA

z dnia 16 grudnia 2009 r.

w sprawie: zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) oraz art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami) Rada Miasta Puszczykowa uchwala, co następuje:

§1. 1. Ustanawia się:

1) warunki ubiegania się o dotację na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,

2) rodzaj danych i informacji, które należy zawrzeć we wniosku o dotację,

3) tryb postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji,

4) postanowienia, jakie winna zawierać umowa o udzielenie dotacji,

5) zasady rozliczania dotacji, kontroli rozliczania i zwrotu dotacji do budżetu Miasta Puszczykowa,

6) sposób ewidencjonowania i upowszechniania informacji o udzielonych dotacjach.

2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

1) pracach lub robotach budowlanych przy zabytku - należy przez to rozumieć prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków,

2) zabytku – należy przez to rozumieć zabytek zdefiniowany w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, znajdujący się na obszarze Miasta Puszczykowa, wpisany do rejestru zabytków prowadzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,

3) wnioskodawcy - należy przez to rozumieć podmiot, który złożył wniosek o przyznanie dotacji z budżetu Miasta Puszczykowa na prace lub roboty

budowlane przy zabytku na zasadach określonych niniejszą uchwałą,

4) środkach publicznych - należy przez to rozumieć publiczne środki finansowe określone przepisami o finansach publicznych.

§2. 1. Dotacje celowe z budżetu Miasta Puszczykowa mogą być udzielane na sfinansowanie prac lub robót budowlanych przy zabytku, jeżeli łącznie spełnione będą następujące kryteria:

1) zabytek znajduje się na obszarze Miasta Puszczykowa,

2) zabytek wpisany jest do rejestru zabytków,

3) w zakresie prac finansowanych dotacją wnioskodawca dostarczy zobowiązanie dotyczące stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zmianami).

2. Dotacja na prace lub roboty budowlane przy zabytku może finansować nakłady obejmujące w szczególności:

1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,

2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych,

3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,

4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,

5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa budowlanego,

6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrza,

7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,

8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,

9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin